

Biz bazar iqtisadiyyatını vergi yolu ilə tənzimləməliyik.

Heydər ƏLİYEV

Vergilər

№ 01 (691) ■ 9 yanvar 2014

www.vergiler.az

Qiyməti: 40 qəp.

Prezident İlham Əliyevin Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü və Yeni il münasibətilə Azərbaycan xalqına təbriki

- Hörmətli xanımlar və cənablar!

Əziz həmvətənlər!

2013-cü il arxada qalır. 2013-cü ildə ölkəmizin dinamik inkişafı təmin edilmişdir. Qarşımızda duran bütün məsələlər öz həllini tapmış və ölkəmizin hərtərəfli inkişafı davam etmişdir.

2013-cü il ölkəmiz üçün çox uğurlu il olmuşdur. Ölkəmizin bütün istiqamətlər üzrə inkişafı hər bir Azərbaycan vətəndaşını sevindirir. Bizim beynəlxalq mövqelərimiz möhkəmləndirilmişdir. Azərbaycanın həm ikitərəfli və həm də çoxtərəfli formatda beynəlxalq əlaqələri artmış, güclənmişdir. Biz iştirak etdiyimiz bütün beynəlxalq təşkilatlarda fəal siyasət aparmışıq və böyük beynəlxalq dəstək qazanmışıq. Bu il Azərbaycan BMT Təhlükəsizlik Şurasındakı fəaliyyətini başa çatdırdı. İki il ərzində Azərbaycan dünyanın bir nömrəli qurumu olan BMT Təhlükəsizlik Şurasında çox fəal iştirak etmişdir. Beynəlxalq hüquq, ədalət müdafiə etmişdir.

Əfsuslar olsun ki, dünyada beynəlxalq hüquq normaları pozulur. Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həll olunmaması bunu bir daha göstərir. Əfsuslar olsun ki, bizim torpaqlarımız uzun illər işğal altındadır. Beynəlxalq təşkilatların qərar və qətnamələri icra edilmir. BMT Təhlükəsizlik Şurasının dörd qətnaməsi vardır ki, erməni işğalçı qüvvələrinin işğal edilmiş torpaqlardan qeyd-şərtsiz çıxarılmasını tələb edir. Ancaq Ermənistan buna məhəl qoymur. ATƏT, Avropa Parlamenti, Avropa Şurası, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının da bu məsələ ilə bağlı qərar və qətnamələri vardır. Ancaq əfsuslar olsun ki, onlar icra edilmir.

Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ölkəmizin ərazi bütövlüyü çərçivəsində öz həllini tapmalıdır. Başqa variant ola bilməz. Azərbaycan heç vaxt imkan verməyəcək ki, bizim torpaqlarımızda ikinci süni erməni dövləti yaradılsın. Əminəm ki, ölkəmizin ərazi bütövlüyü bərpa ediləcəkdir və işğal edilmiş bütün torpaqlarda Azərbaycan vətəndaşları yaşayacaqlar. Gələcəkdə isə azərbaycanlılar bütün tarixi torpaqlara qayıdacaqlar. Mən buna əminəm, buna şübhə etmərəm. Buna nail olmaq üçün biz daha da güclü olmalıyıq, daha da güclü orduya malik olmalıyıq və iqtisadi inkişafı təmin etməliyik.

Ordu quruculuğu işində böyük uğurlarımız vardır. Azərbaycan Ordusu bu gün dünyanın güclü orduları sırasındadır. Bu istiqamətdə hələ görüləcək işlər çoxdur, islahatlar davam etdirilməlidir. Ancaq deyə bilərəm ki, ölkəmizin hərbi potensialı kifayət qədər güclüdür. Ən müasir texnika, silah-sursat alınır. Azərbaycanda müasir hərbi məhsullar istehsal olunur. Bir sözlə, Ordumuzun hərbi potensialı, döyüş qabiliyyəti artır və bu, bizi sevindirir. Çünki hər bir güclü dövlətin güclü ordusu olmalıdır. Biz bu istiqamətdə bundan sonra da fəal siyasət aparacağıq.

İqtisadi siyasətə gəldikdə, bu sahədə son on il ərzində Azərbaycan kimi inkişaf edən ikinci ölkə olmamışdır. Bütün beynəlxalq maliyyə qurumları və statistik məlumatlar bunu təsdiqləyir. Son on il ərzində iqtisadiyyatımız 3,4 dəfə artmışdır ki, bu, dünya miqyasında ən böyük göstəricidir. Bir milyon 200 mindən artıq yeni iş yeri açılmışdır. Yoxsulluğun azaldılmasında böyük nailiyyətlər əldə edilmişdir. Hazırda yoxsulluğun səviyyəsi beş faizdən bir qədər çoxdur. İşsizliyə qarşı mübarizə gözəl nəticələr vermişdir. Azərbaycanda işsizliyin səviyyəsi beş faizdən aşağıdır.

Beynəlxalq aparıcı reyting agentlikləri hətta böhranlı illərdə Azərbaycanın kredit reytinglərini artırmışlar. Dünyanın bir nömrəli iqtisadi forumu olan Davos İqtisadi Forumu ölkələrin rəqabət qabiliyyətliliyinə görə Azərbaycanı 39-cu yerə layiq görmüşdür. Bu, çox böyük nailiyyətdir, çox böyük nəticədir, onu göstərir ki, ölkəmiz uğurla inkişaf edir. İqtisadiyyatımız çoxşaxəli iqtisadiyyatdır, təkə neft amilinə bağlı deyildir. Son illər ərzində apardığımız iqtisadi islahatlar, iqtisadi siyasət ölkə iqtisadiyyatının şaxələndirilməsinə gətirib çıxarmışdır. Əminəm ki, növbəti illərdə iqtisadi sahədə daha da böyük uğurlar əldə ediləcəkdir. Bizim iqtisadi siyasətlə bağlı proqramımız ardıcıl şəkildə icra edilir.

Eyni zamanda, güclü iqtisadiyyat əlbəttə ki, sosial məsələlərin həllinə də kömək göstərir. Azər-

bycan bu sahədə də ardıcıl siyasət aparır. Mən dəfələrlə demişəm, bir daha demək istəyirəm ki, bizim siyasətimizin mərkəzində Azərbaycan vətəndaşı dayanır. Ona görə, güclü sosial siyasət bizim əsas istiqamətimizdir. 2013-cü ildə məaşlar, pensiyalar qaldırılmışdır, sovet vaxtlarından qalmış əmanətlər tam olaraq əhaliyə kompensasiya şəklində verilmişdir. Digər sosial proqramlar uğurla icra edilir. Əminəm ki, sosial sahədə siyasətimiz növbəti illərdə davam etdiriləcəkdir. Bunu deməyə əsas verən bizim güclü iqtisadi potensialımızdır. İqtisadi müstəqillik olmadan heç bir ölkə özünü tam azad, müstəqil hesab edə bilməz. Ona görə, hesab edirəm ki, iqtisadi sahədə müstəqilliyin əldə olunması bizim ən böyük nailiyyətimizdir.

Eyni zamanda, ölkəmizdə siyasət islahatları davam etdirilir və davam etdiriləcəkdir. Azərbaycanda demokratik cəmiyyətin qurulması istiqamətində çox müsbət addımlar atılır, qanunun aliliyi təmin edilir, bütün azadlıqlar vardır. Azərbaycan siyasi islahatların aparılması istiqamətində də qabaqcıl ölkələrin birinə çevriləcəkdir.

Bu, tarixi layihədir, tarixi hadisədir. Bu layihə XXI əsrin layihəsidir. Avropanın ən böyük infrastruktur və ən böyük enerji layihəsidir. TANAP, TAP, «Şahdəniz-2» layihələri Azərbaycanın tarixi uğurudur, tarixi nailiyyətdir. Bir daha Azərbaycan xalqını bu böyük qələbə münasibətilə ürəkdən təbrik etmək istəyirəm. Bu layihə xalqımızın uğurlu gələcəyi, yaşaması, ölkəmizin dayanıqlı inkişafı üçün müstəsna əhəmiyyətə malik olan bir layihədir.

Bu il Azərbaycanda prezident seçkiləri keçirilmişdir. Seçkilər azad, ədalətli şəkildə keçirilmişdir. Seçkiləri müşahidə edən xarici qonaqlar seçkilərə çox yüksək qiymət vermişlər. Əsas məsələ ondan ibarətdir ki, Azərbaycan xalqı seçkilərin keçirilməsinə yüksək qiymət vermişdir. Seçkilərdə Azərbaycan xalqının iradəsi tam şəkildə öz əksini tapmışdır. Mənə yenidən böyük diqqət və dəstək göstərdiyi üçün doğma xalqıma minnətdaram. Azərbaycan xalqını bir daha əmin etmək istəyirəm ki, mən bundan sonra da ölkəmizin uğurlu inkişafı, gələcəyi üçün var gücümlə çalışacağam.

Bu il Azərbaycanda kosmik dövlətə çevrildi. İlin əvvəlində «Azerspace-1» peykinin fəzaya buraxılması tarixi nailiyyətdir. Bu, onu göstərir ki, ölkəmiz böyük işlərə, böyük uğurlara imza atır. Kosmik sənayenin inkişafı ölkəmizin ümumi, intellektual və iqtisadi potensialını bir daha təsdiqləyir.

Əziz bacılar və qardaşlar, bu gün, eyni zamanda, Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günüdür. Dünyada yaşayan bütün azərbaycanlılar, əminəm, fəxr edirlər ki, bu gün güclü Azərbaycan dövləti vardır. O dövlət ki, öz vətəndaşları üçün çalışır, vətəndaşlarının qayğıları ilə yaşayır. Müasir, dinamik, demokratik dövlət ki, bu gün bütün azərbaycanlıların Vətənidir.

Mən bütün Azərbaycan xalqını bir daha Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü və Yeni il bayramı münasibətilə ürəkdən təbrik edirəm, hər bir Azərbaycan ailəsinə xoşbəxtlik, firavanlıq, əmin-amanlıq arzulayıram. Bayramınız mübarək olsun!

Azərbaycanda səhiyyə yeni inkişaf mərhələsini yaşayır

Yanvarın 7-də paytaxtda Azərbaycanın ən böyük tibb müəssisəsi olan Bakı Sağlamlıq Mərkəzi istifadəyə verilmişdir. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və xanımı Mehriban Əliyeva açılışda iştirak etmişlər.

Dövlətimizin başçısına Bakı Sağlamlıq Mərkəzi barədə ətraflı məlumat verilmişdir. Bildirilmişdir ki, 50 min kvadratmetr sahəsi olan bu tibb müəssisəsi 550 çarpayılıqdır. Mərkəz ən müasir avadanlıqla təchiz edilmişdir. Burada tib-

bin ən son elmi-texniki yenilikləri tətbiq olunmuşdur. Burada tibbin bütün sahələri üzrə kompleks müayinə və müalicələrin aparılması üçün hər cür şərait yaradılmışdır. Bütün şöbələr dünyanın ən müasir tibbi texnika və avadanlığı ilə təchiz olunmuşdur. Bu texnikanın bir çoxu ölkəmizin tibb sistemində ilk dəfə tətbiq edilir.

Prezident İlham Əliyev yeni sağlamlıq ocağının açılışını bildirən lenti kəsmişdir. Sonra dövlətimizin başçısı Bakı Sağlamlıq Mərkəzinin həkim kollektivi ilə görüşmüş, onlarla fikirlərini bölüşmüşdür.

Ölkəmizdə yay turizmi ilə yanaşı, qış turizmi də inkişaf edir

Yanvarın 3-də Qəbələdə «Tufan» Dağ-Xizək Yay-Qış İstirahət Kompleksinin birinci mərhələsinin açılış olmuşdur. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və xanımı Mehriban Əliyeva mərasimdə iştirak etmişlər.

Dövlətimizin başçısına yeni istirahət kompleksinin birinci mərhələsi barədə məlumat verilmişdir. Kompleksin tikintisinin birinci mərhələsi çərçivəsində dörd kanat xətti tam inşa olunmuş, on xizək yolundan beşində inşaat işləri başa çatmışdır. Digər işlər isə mərhələli şəkildə həyata keçirilir. Burada

turistlərin istirahətinin təşkili üçün hər cür şəraiti olan restoranlar da yaradılmışdır. Ümumiyyətlə, bu nəhəng istirahət məkanı ilin bütün fəsilərində turistlərə kanat gəzintisinə, qış mövsümündə xizəklə sürüşməyə, xizəkçilik məktəbindən, otel və digər xidmətlərdən istifadə etməyə imkanlar verir. Kompleksin əhəmiyyətini artıran mühüm amillərdən biri də burada turistlərin trassa sistemini özlərinə uyğun seçmək imkanlarının olmasıdır.

Sonra Prezident İlham Əliyev və xanımı Mehriban Əliyeva kompleksin «Riverside» kanat xəttinin aşağı stansiyasında olmuşlar.

2 | Azərbaycan Prezidenti «2013-cü ilin adamı» elan edilmişdir

3 | Vergi orqanı əməkdaşlarının əldə etdikləri biliklər onların praktik fəaliyyətində faydalı olmalıdır

4 | Vergi güzəştləri aqrar sahədə istehsalın iki dəfə artmasına şərait yaradacaq

5 | İctimaiyyət üçün açıq və şəffaf dövlət qurumu

Azərbaycan Prezidenti «2013-cü ilin adamı» elan edilmişdir

Pakistanın nüfuzlu ingilisdilli «Pakistan Observer» qəzeti Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevi «2013-cü ilin adamı» elan etmişdir.

Qəzetin təsisçisi və baş redaktoru, tanınmış ictimai-siyasi xadim Zahid Malikin nəşrinin birinci səhifəsində «İlham Əliyev-2013-cü ilin adamı: Bütün sahələrdə sürətli inkişafı təmin edən nümunəvi Prezident modeli» adlı xüsusi məqaləsi çap olunmuşdur. Məqalədə deyilir ki, Avrasiya məkanında özünü təsdiq etmiş parlaq siyasi xadim olan İlham Əliyev 2013-cü il 9 oktyabr tarixli seçkilərdə yenidən xalqın etimadını qazanaraq Azərbaycanın Prezidenti seçilmişdir.

Müəllif Prezident İlham Əliyevlə 2005-ci il aprelin 6-da görüşdüyünü və həmin dövrdən etibarən Azərbaycanda gedən bütün prosesləri yaxından izlədiyini vurğulamışdır. Yazıda qeyd olunur ki, həmin görüşdə dövlət başçısı İlham Əliyev Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsində Pakistanın tutduğu prin-

siyal mövqeyə görə minnətdarlığını bildirmişdir.

Məqalədə deyilir ki, 1990-cı illərin əvvəllərində iqtisadiyyatı tənzimləyən Azərbaycan hazırda regionun lider dövlətinə çevrilmişdir. Zahid Malik Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyatın bütün sahələrində yüksək tərəqqiyə nail olduğunu, Azərbaycanın inamlı addımlarla inkişaf etdiyini diqqət

çatdırmışdır.

Müstəqil Azərbaycanın gənc ölkə olduğunu bildiren baş redaktor xarizmatik lider Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə 1990-cı illərin əvvəllərində Azərbaycanın demokratik inkişaf və dövlət quruculuğu yoluna qədəm qoyduğunu qeyd etmiş, bu siyasətin İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirildiyini bildirmişdir. Zahid Malik yazır ki, İlham Əliyev 2003-

cü, 2008-ci və 2013-cü illərdə keçirilmiş ümumxalq seçkilərində inamlı qələbə qazanaraq dövlət başçısı seçilmişdir. Bir sıra aparıcı beynəlxalq təşkilatlar və dövlətlərdən olan müşahidəçilər seçkilərin demokratik və şəffaf keçirildiyini vurğulamışlar.

Məqalədə bildirilir ki, Qərbin aparıcı neft şirkətləri ilə «Əsrin müqaviləsi» imzalandıqdan sonra Azərbaycan iqtisadiyyatı sürətlə inkişaf etməyə başlamışdır. Neft yataqlarının istismarı istiqamətində həmin sazışə dair danışıqlarda İlham Əliyev aparıcı rol oynamış, ölkə rəhbərliyinin həyata keçirdiyi müdrik neft strategiyasının icrası xalqın rifah halının yüksəlməsinə səbəb olmuşdur. Yazıda deyilir ki, bu siyasətin davamı olaraq sonra neft və qazın nəqli marşrutları müəyyən edilmiş, Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft, Bakı-Tbilisi-Ərzurum qaz kəmərləri tikilmişdir, Azərbaycan qazının Avropaya nəqlini təmin edəcək Trans-Anadolu (TANAP) və Trans-Asiatik (TAP) layihələri icra olunmaqdadır. Neft strategiyası çərçivəsində görülən işlər nəticəsində

ölkə 78 milyard dollar məbləğinə də mənfiyyət əldə etmiş, bir vaxtlar qaz idxal edən Azərbaycan bu məhsulun ixracına başlamışdır. Qeyd olunmuşdur ki, ölkədə tikilmiş 14 yeni elektrik stansiyası respublikanın elektrik enerjisinə olan tələbatını tam təmin etmiş və eyni zamanda, ixrac imkanları yaratmışdır.

Yazıda ölkəmizin nəqliyyat siyasətindən də danışılır, Mərkəzi Asiya regionundan Avropaya mallarının daşınmasını təmin edəcək Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu layihəsinin istismara verilməsi ilə Azərbaycanın regionun aparıcı nəqliyyat mərkəzinə çevriləcəyi bildirilir.

«Pakistan Observer»in məqaləsində qeyd edilir ki, hazırda Azərbaycan regionun ən böyük investora çevrilmişdir. Materialda Prezident İlham Əliyevin idmanın inkişafına göstərdiyi qayğıdan, bu sahədə əldə edilmiş uğurlardan da söhbət açılır.

Zahid Malik Prezident İlham Əliyevin Azərbaycan dövlət maraqlarına söykənən balanslaşdırılmış xarici siyasət yürütdiyünü,

Pakistanla münasibətlərə xüsusi önəm verdiyini qeyd etmişdir. Bildirilir ki, iki ölkə arasında qədim tarixə, ümummilli, mədəni və dini dəyərlərə əsaslanan əlaqələr inkişaf etdirilir, dövlətlərimiz beynəlxalq təşkilatlarda qarşılıqlı olaraq bir-birlərinin mövqelərini dəstəkləyirlər.

Zahid Malik Pakistan ilə əlaqələrin yaradılması və inkişafında Prezident İlham Əliyevin böyük xidmətləri olduğunu qeyd etmişdir. Məqalədə deyilir ki, müdrik siyasi xadim, dərin biliyə malik olan İlham Əliyev, eyni zamanda, yüksək mədəniyyət sahibi və gözəl ailə başçısıdır.

Məqalənin sonunda qeyd edilir ki, Prezident İlham Əliyev regionda sülhün və əməkdaşlığın təmin olunması istiqamətində yüksək səylər göstərir.

Zahid Malik məqaləni bu sözlərlə bitirir: «Məhz sadalanan uğurlarına görə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev «2013-cü ilin adamı» adına layiq görülmüşdür. Bu münasibətlə onu təbrik edir, bütün Azərbaycan xalqına ən xoş arzularımızı çatdırırıq».

Etik davranış məsələləri diqqətdə saxlanılır

Vergilər Nazirliyi öz əməkdaşlarının etik davranış qaydalarına əməl etmələrinə, vergi ödəyicilərinin və vətəndaşların bu məsələ ilə bağlı müraciətlərinin araşdırılmasına xüsusi diqqət yetirir.

2013-cü il ərzində Vergilər Nazirliyinə vətəndaşlardan «Vergi işçisinin etik davranış kodeksi»nin tələblərinin, əmək və icra intizamının pozulması ilə əlaqədar 55 şikayət daxil olmuşdur. Bu tələblərin pozulması ilə bağlı 17 əməkdaşın vergi orqanlarında xidmətinə xitam verilməsi, 4 əməkdaş əşəfi vəzifəyə

keçirilməsi, 4 nəfərin xüsusi rütbəsi bir pillə aşağı salınmış, 22 nəfərə siddətli töhmət, 47 nəfərə töhmət verilmiş, 7 əməkdaş xəbərdarlıq elan edilmişdir.

2013-cü il ərzində etik davranış məsələləri ilə bağlı maarifləndirmə işlərinin gücləndirilməsinə diqqət artırılmış, Vergilər Nazirliyinin Tədris Mərkəzində keçirilən ilkin hazırlıq və ixtisasartırma kurslarının tədris proqramına «Vergi ödəyiciləri ilə qarşılıqlı münasibətlərdə işgüzar ünsiyyət etikası və Vergi işçisinin etik davranış kodeksi» mövzusu əlavə edilmişdir.

Tədris-Metodiki Şuranın iclası keçirilmişdir

İclasda tədris-təlim sahəsi üzrə görülmüş işlər, vergi sisteminə təlimin təşkili sahəsində beynəlxalq təcrübə, metodiki kabinetlərin və vergi tədris otaqlarının fəaliyyətinin təşkili, o cümlədən Vergilər Nazirliyinin struktur vahidlərinin təklifləri əsasında 2014-cü il üçün tədris tələbatları, tədris-mövzu planlarının layihələri, nazirliyin strukturuna daxil olan qurumların elmi araşdırmalar sahəsində ehtiyacları, Tədris Mərkəzində keçirilən ixtisasartırma kurslarında və treninqlərdə vergi orqanlarının müəllim və ya təlimçi kimi iştirak edən əməkdaşlarının mükafatlandırılması, kuratorluq (himayədarlıq) təlimləri üzrə metodik tövsiyələr müzakirə edilmişdir.

Metodiki kabinetlərin fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi və onların səmərəliliyinin artırılması barədə fikir mübadiləsi aparılmış, habelə bu sahədə monito-

rinqlərin aparılması qaydaları nəzərdən keçirilmişdir.

Şurada, həmçinin, Vergilər Nazirliyinin struktur vahidlərinin ehtiyacları əsasında 2014-cü il üçün tədris tələbatları və tədris-mövzu planlarının layihələri, elmi araşdırmalara dair təkliflər geniş müzakirə edilmişdir.

İclasda kuratorluq (himayədarlıq) təlimlərinin tədris-təlim prosesində tətbiq oluna biləcək yeni formalardan biri olduğu qeyd edilmişdir. Kuratorluq təlimlərinin mahiyyəti, tipləri, hədəf auditoriyaları barədə məlumat verilmiş, bu təlimlərin vergi orqanı və fərdi olaraq hər bir əməkdaş üçün verə biləcəyi faydalar barədə fikirlər səsləndirilmişdir.

Tədris-Metodiki Şuranın 3-cü iclasında 2014-cü il üçün İş Planının layihəsi müzakirə edilərək qəbul olunmuşdur.

Bələdiyyələrlə bağlı yeni metodiki vəsaitlər təsdiq olunmuşdur

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin «Yerli (bələdiyyə) vergilər və ödənişlər haqqında» Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə» 4 aprel 2002-ci il tarixli Fərmanına əsasən, bələdiyyələrə yerli vergilərin və ödənişlərin düzgün hesablanması, tam və vaxtında ödənilməsinə, vergi qanunvericiliyinə düzgün riayət edilməsinə metodik rəhbərliyin həyata keçirilməsi Vergilər Nazirliyinə həvalə edilmişdir.

Fərmanın icrası ilə əlaqədar ötən dövr ərzində zəruri metodiki vəsaitlər çap edilmiş və bələdiyyələrə çatdırılmış, bələdiyyələrlə mütəmən görüşlər keçirilmişdir.

Yerli (bələdiyyə) vergilərin ödəyiciləri olan fiziki şəxslərin, habelə yerli (bələdiyyə) vergi və ödənişlərin elektron uçotunun tətbiqi üzrə pilot layihə həyata keçiriləcək

«Azərbaycan 2020: gələcəyə baxış» İnkişaf Konsepsiyasında müəyyənləşdirilmiş vəzifələr çərçivəsində bələdiyyələrlə bağlı hazırlanmış metodiki vəsaitlərin təkmilləşdirilməsinə, bələdiyyələrdə elektron xidmətlərin tətbiqinə, yerli vergi və ödənişlərin hesablanması və ödənilməsi sahəsində mərkəzləşdirilmiş məlumat bazasının yaradılmasına zərurət yarandıqı nəzərə alınaraq, vergilər naziri tərə-

findən müvafiq əmr imzalanmış, «Yerli (bələdiyyə) vergilərin ödəyiciləri olan fiziki şəxslərin və sahibkarlıq fəaliyyəti subyektlərinin uçota alınması ilə bağlı Metodiki Vəsait» və «Yerli (bələdiyyə) vergi və ödənişlərin hesablanması, ödənilməsi və uçotu ilə bağlı Metodiki Vəsait» təsdiq edilmişdir. Əmrdə Vergilər Nazirliyinin ayrı-ayrı idarələrinə nazirliyin aidiyyətli struktur vahidləri və bölmələri ilə birlikdə 2014-cü ildə Binəqədi (Bakı şəhəri), Saray (Abşeron rayonu) və Şəmkir (Şəmkir rayonu) bələdiyyələrində yerli (bələdiyyə) vergilərin ödəyiciləri olan fiziki şəxslərin, habelə yerli (bələdiyyə) vergi və ödənişlərin elektron uçotunun tətbiqi üzrə pilot layihənin həyata

keçirilməsi tapşırığı verilmişdir.

Əmrdə əsasən, nazirliyin Tədris Mərkəzində yerli (bələdiyyə) vergi və ödənişlərin hesablanması, ödənilməsi, habelə yerli (bələdiyyə) vergilərin ödəyiciləri olan fiziki şəxslərin elektron uçotunun aparılması qaydaları barədə tədris-mövzu planı hazırlanacaq və həmin plana uyğun olaraq yerli vergi orqanlarının vergi ödəyicilərinə xidmət, eləcə də qeydiyyat və uçot

ri tədbirlər həyata keçiriləcək. Bələdiyyələrlə bağlı metodiki vəsaitlərin Vergilər Nazirliyinin rəsmi internet sahifəsində yerləşdirilməsi və bələdiyyə orqanlarının elektron qutularına göndərilməsi təmin ediləcək, bu məsələ ilə bağlı kütləvi informasiya vasitələrində davamlı məlumatlandırma və təbliğat işləri aparılacaq.

R.SADIQOV

Borclu vergi ödəyicilərinin əmlakı siyahıya alınmışdır

Bakı Şəhər Vergilər Departamentinin Vergi borclarını alınması idarəsinin əməkdaşları tərəfindən Nizami rayonu, Q. Qarayev prospekti, ev 106 ünvanında yerləşən, fiziki şəxs Abdullayev İbrahimov Ziyəddin oğluna məxsus «Playeda» mebel salonunda əmlakın siyahıya alınması tədbirləri həyata keçirilmişdir.

Mağazanın fəaliyyəti vergi orqanları tərəfindən araşdırılarkən onun 6 min 293,89 manat məbləğində borcunun yarandığı müəyyən edilmiş, bu barədə vergi ödəyicisinə bildiriş göndərilsə də borc məbləği qanun-

vericilikdə nəzərdə tutulan müddətdə ödənilməmişdir. Vergi Məcəlləsinin 89-cu maddəsinə əsasən, yaranmış vergi borcunun ödənilməsinə təmin etmək üsulu kimi mağazadakı əmlakın siyahıya alınması haqqında qərar çıxarılmış və 2 min 900 manatlıq müxtəlif növ mebel dəstləri müəyyən edilmiş qaydada siyahıya alınmışdır.

Daha bir əmlakın siyahıya alınması tədbiri Binəqədi rayonu, Əhməd Rəcəbli prospekti, 3103-cü məhəllədə fiziki şəxs İsmayilov İlqar Əsəd oğluna məxsus «Ağsu» şadlıq evində həyata keçirilmişdir. Şadlıq evinin 6 min 207 manat məbləğində vergi borcunun ödənil-

məsini təmin etmək məqsədilə obyektəki əmlakın siyahıya alınması haqqında qərar çıxarılmış və 6 min 760 manatlıq meşət avadanlıqları və mebel dəstləri müəyyən edilmiş qaydada siyahıya alınmışdır.

13 saylı Ərazi Vergilər İdarəsində qeydiyyatda olan, Zaqatala şəhəri Vasif İsmayilov küçəsində fəaliyyət göstərən vergi ödəyicisi, fiziki şəxs Nəbiyev Natiq Ramis oğlunun da 735,21 manat vergi borcu olduğundan, borcun ödənilməsinin təmin edilməsi məqsədilə obyektəki 1000 manat dəyərinə müxtəlif növ bütün məmulatları müvafiq qaydada siyahıya alınmışdır.

Vergi güzəştləri ilə bağlı yeni qanun layihələri təsdiqlənmişdir

Milli Məclisin payız sessiyasının sonuncu iclasında «Banklar və digər kredit təşkilatları tərəfindən fiziki şəxslərin əmanətləri üzrə ödənilən faizlərin gəlir vergisindən azad edilməsi haqqında», «Körpələr evlərinə, körpələr evi-uşaq bağçalarına, uşaq bağçalarına, xüsusi uşaq bağçalarına və uşaq evlərinə müddətli vergi güzəştlərinin verilməsi haqqında» yeni qanun layihələri müzakirə edilərək qəbul olunmuşdur.

«Polis haqqında», «Əməliyyat-axtarış fəaliyyəti haqqında», «Daşınmaz əmlakın dövlət reyestri haqqında» qanunlara və daha bir neçə sənədə dəyişikliklər edilmişdir.

Əmək Məcəlləsinə edilən dəyişikliyə əsasən, əmək müqaviləsinin qüvvəyə minməsi ilə bağlı şərtlər dəyişdirilmiş və yenilənmişdir. Əmək müqaviləsinin bağlanması, ona dəyişiklik edilməsi və ya xitam verilməsi yalnız bununla bağlı elektron informasiya sisteminə da-

Körpələr evləri, körpələr evi-uşaq bağçaları, xüsusi uşaq bağçaları və uşaq evləri 2014-cü il yanvarın 1-dən etibarən 10 il müddətinə Vergi Məcəlləsi ilə müəyyən edilmiş hüquqi şəxslərin mənfəət vergisini və sadələşdirilmiş vergini ödəməkdən azadlırlar

Milli Məclisin İqtisadi siyasət komitəsinin sədri Ziyad Səmədzadə qanun layihələri barədə məlumat verərək demişdir ki, dövlət başçısının imzası ilə Milli Məclisə daxil olan bu sənədlərə əsasən, körpələr evləri, körpələr evi-uşaq bağçaları, xüsusi uşaq bağçaları və uşaq evləri 2014-cü il yanvarın 1-dən etibarən 10 il müddətinə Vergi Məcəlləsi ilə müəyyən edilmiş hüquqi şəxslərin mənfəət vergisini və sadələşdirilmiş vergini ödəməkdən azadlırlar. Qeyd olunmuşdur ki, qanun gələcəkdə ölkədə yeni uşaq bağçalarının, körpələr evlərinin tikilib istifadəyə verilməsinə, fəaliyyət göstərməsinə kömək edəcək.

Ziyad Səmədzadə bildirmişdir ki, «Banklar və digər kredit təşkilatları tərəfindən fiziki şəxslərin əmanətləri üzrə ödənilən faizlərin gəlir vergisindən azad edilməsi haqqında» qanun layihəsi də əmanətlərin artımına stimül verəcək. Layihəyə əsasən, banklar və digər kredit təşkilatları tərəfindən fiziki şəxslərin əmanətləri üzrə ödənilən faizlər 2014-cü il yanvarın 1-dən 1 il müddətinə gəlir vergisindən azad olunur.

İclasda İnzibati Xətalər, Cinayət-Prosessual, Cinayət, Əmək, Vergi, Mülki məəcəllələrdə, «Dövlət rüsumu haqqında», «Azərbaycan Respublikası əhəlisinin dövlət reyestri haqqında»,

xil edilmiş əmək müqaviləsi bildirişinin həmin elektron informasiya sisteminə qeydiyyatda alınmasından, bu barədə işgötürənə elektron qaydada məlumat göndərilməsindən sonra hüquqi qüvvəyə minəcəkdir. Elektron informasiya sisteminə daxil edilmiş əmək müqaviləsi bildirişinin qeydiyyatda alınması barədə bir iş günündən gec olmayaraq sistem vasitəsilə işgötürənə elektron qaydada məlumat göndəriləcəkdir.

Parlamentin sonuncu payız sessiyasında yeni şəxsiyyət vəsiqələrinin verilməsinə başlanılması müddətinin uzadılması məsələsi də müzakirə olunmuşdur. Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin sədri Əli Hüseynli bildirmişdir ki, 2014-cü il yanvarın 1-dən etibarən Azərbaycan Avropa İttifaqı standartlarına uyğun yeni şəxsiyyət vəsiqələrinin verilməsinə başlanılmalı idi. Hazırda Daxili İşlər Nazirliyi bu məsələ üzərində işləyir. Amma bir sıra mədəni və texniki problemlər olduğundan qanunun 2014-cü il yanvarın 1-də deyil, 2015-ci il dekabrın 1-də qüvvəyə minməsi təklif edilir. Bununla əlaqədar olaraq Milli Məclis bir sıra qanunvericilik aktlarına əlavə və dəyişikliklər etmişdir.

Rəşad SADIQOV

Vergi orqanı əməkdaşlarının əldə etdikləri biliklər onların praktik fəaliyyətində faydalı olmalıdır

Vergilər Nazirliyinin Tədris Mərkəzi tərəfindən vergi əməkdaşlarının bilik və peşə hazırlığının yüksəldilməsi istiqamətində ardıcıl və məqsədyönlü işlər həyata keçirilir, yeni tədris və təlim texnologiyaları tətbiq edilir. Tədris Mərkəzinin fəaliyyəti ilə bağlı suallarımıza Mərkəzin rəisi Ceyhun Yusifov cavab verir.

- Ceyhun müəllim, yola saldıığımız 2013-cü ili rəqəmlərlə səciyyələndirsək, Tədris Mərkəzinin göstəriciləri hansı mənzərəni yaradır?

- Ötən il tədris və təlim prosesi həm kəmiyyət, həm də keyfiyyət baxımından təkmilləşmişdir. İl ərzində 23 qismüddətli təlim, 3 ilkin hazırlıq kursu və 28 ixtisasartırma kursu keçirilmiş, tədris prosesinə 1207 nəfər vergi əməkdaşı cəlb olunmuşdur. Müqayisə üçün qeyd edək ki, bu göstərici 2011-ci ildə 473 nəfər, 2012-ci ildə isə 707 nəfər idi.

Tədrisin keyfiyyət göstəricilərində də artım müşahidə olunmaqdadır. Əksər inkişaf etmiş ölkələrdə, o cümlədən Avropadaxili Vergi Administrasiyaları Təşkilatına üzv ölkələrin vergi orqanlarında il ərzində bir vergi işçisi üçün beş günlük təlim məqbul hədd kimi götürülür. Ötən il ölkəmizin hər vergi əməkdaşına düşən təlim günlərinin sayı 4,6 adam-gün oldu. Müqayisə üçün qeyd edək ki, həmin göstərici 2011-ci ildə 3,2 adam-gün, 2012-ci ildə isə 3,7 adam-gün olmuşdur.

Tədris kurslarının səmərəliliyi baxımından dinləyicilərin ehtiyaclarının və daha çox diqqət yetirilməli olan məsələlərin dəqiqləşdirilməsi üçün əməkdaşların peşə hazırlığının, bilik səviyyəsinin ilkin qiymətləndirilməsi və tədris kursunun sonunda müvafiq tövsiyənin verilməsi üçün son qiymətləndirmə aparılır. 2013-cü ildə ixtisasartırma kursları üzrə

diq olunmuşdur. Həmin plana əsasən, Tədris Mərkəzi vergi sisteminin inkişafı ilə bağlı elmi-tədqiqat işlərinin aparılmasında iştirak edir.

Müasir dövrdə iqtisadiyyatın globallaşması, ölkələr arasında əlaqələrin güclənməsi dövlət tərəfindən həyata keçirilən vergi siyasəti qarşısında da yeni və həlli vacib məsələlər ortaya qoyur. Bunların arasında vergi siyasətinin iqtisadi inkişafa təsiri və onun stimullaşdırılması xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Vergi siyasəti bir tərəfdən əhalinin həyat səviyyəsinin yüksəlməsində, digər tərəfdən isə büdcə gəlirlərinin formalaşmasında mühüm rol oynayır.

Təcrübə göstərir ki, elmi cəhətdən əsaslandırılmış vergi siyasəti daha uğurlu nəticələrə gətirib çıxarır. Bu baxımdan, dünya iqtisadiyyatında baş verən proseslərin təhlili və passiv vergi siyasətindən aktiv vergi siyasətinə keçidin təmin olunması «Müasir globallaşma şəraitində vergi siyasətinin imperativləri», «Vergitutma bazasının eroziyası və gəlirlərin köçürülməsi», «Kiçik və orta sahibkarlığın vergiyə cəlb edilməsinin müasir problemləri», «Bilik əsaslı kapital və onun vergiyə cəlb edilməsinin müasir problemləri», «Vergi siyasətinin sosial-iqtisadi bərabərsizliyə təsiri» və bu qəbildən olan digər mövzular üzrə elmi araşdırmaların aparılmasını zəruri edir. 2013-cü ildə Tədris Mərkəzində «Vergi-

rəsindən rahat istifadə etmək üçün internet modulunun yeni dizaynı tətbiq edilmişdir. İmtahanın gedişi zamanı ümumi, imtahan bitdikdən sonra isə qrup və fərdi olaraq hesabatların, həmçinin ümumi və müqayisəli nəticə və hesabatların alınması imkanı yaranmışdır. Proqram təminatının yeni versiyasını tətbiq etməklə daha çox istifadəyi eyni anda imtahana daxil ola bilər. Test bankı daha əlverişli formada hazırlanmışdır. Bütün bunlar Avtomatlaşdırılmış Vergi İnformasiya Sistemini (AVİS) müvafiq altsistemində test üsulu ilə imtahanın real vaxt rejimində keçirilməsində şəffaflığın təmin olunmasına xidmət edir.

Bundan başqa, beynəlxalq təcrübəyə əsaslanaraq informasiya və kommunikasiya texnologiyalarından daha geniş istifadə etməklə tədris prosesinin təkmilləşdirilməsini nəzərdə tuturuq, yeni təlim metodlarının tətbiqi imkanları araşdırılır.

- Vergi tədris modelinin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı hansı addımlar atılır? Bu istiqamətdə beynəlxalq təcrübənin öyrənilməsi və tətbiq edilməsi nəzərdə tutulurmu?

- Tədris Mərkəzinin fəaliyyətində beynəlxalq təcrübənin öyrənilməsi və tətbiqi məsələləri önəmli yer tutur. Ötən dövr ərzində Böyük Britaniyanın və Avstriyanın vergi sistemlərində həyata keçirilən təlim və tədris prosesləri üzrə təcrübə öyrənilmiş, həmin ölkələrin təlim sistemlərinin strukturu, tətbiq olunan təlim texnologiyaları, metodları və alətləri barədə əhatəli biliklər toplanmışdır. Hazırda qeyd olunan təcrübə və biliklərin Tədris Mərkəzində tətbiqi istiqamətində işlər aparılır.

Ötən ilin may ayında Tədris Mərkəzində Avstriya Federal Maliyyə Akademiyasının təlimçilərinin iştirakı ilə «Təlimçilərin təlimi» mövzusunda trening

Mərkəzdə tədris olunan bütün fənlər və mövzular üzrə tədris materialları elektron formada dinləyicilərin ixtiyarına verilir

biliklərin ilkin qiymətləndirilməsinin nəticələri 57,5%, yekun qiymətləndirmə isə 79,4% olmuşdur. Beləliklə, tədris prosesi nəticəsində biliklərin 22,5% artımı qeydə alınmışdır. 2013-cü ildə ilkin hazırlıq kurslarında ilkin qiymətləndirmə 61,3%, yekun qiymətləndirmə isə 84,2% olmuşdur, artım 22,9% təşkil etmişdir.

2013-cü ildə ixtisasartırma kursları üzrə ilkin və yekun qiymətləndirmələr arasındakı müsbət fərq (22,5%), 2008-2012-ci illəri əhatə edən dövrün orta göstəricisi (14,1%) ilə müqayisədə 8,4%, ilkin hazırlıq kursları üzrə isə 0,6% çox olmuşdur.

- Tədris Mərkəzinin fəaliyyətində vergi əməkdaşlarının peşə hazırlığının təkmilləşdirilməsi, ixtisaslarının artırılması, vergilər və vergitutma ilə bağlı yeni qəbul edilmiş qanunların, normativ və idarəetmə aktlarının öyrədilməsi xüsusi yer tutur...

- Vergilərin Nazirliyində aparılan tədris-təlim fəaliyyətinin əsas strateji xətti ondan ibarətdir ki, tədris prosesi vergi orqanlarının ehtiyaclarına yönəlməli, vergi orqanı əməkdaşlarının əldə etdikləri biliklərin onların praktiki fəaliyyətində faydalı olmalıdır. Tədris prosesi ilə əməli fəaliyyətin vəhdətini yaratmaq üçün vergi orqanlarının tədris-təlim ehtiyacları öyrənilir. İlkin hazırlıq və ixtisasartırma kurslarının tədris və mövzu planları məhz həmin ehtiyaclar üzərində qurulur. Ümumiyyətlə, tədris tələbatlarının öyrənilməsi artıq bizim davamlı işimizə çevrilmişdir. Vergitutma ilə bağlı qanunvericilik aktlarına edilmiş dəyişikliklər və vergi inzibatchılığının üzrə qəbul olunmuş normativ sənədlər müvafiq kursların tədris-mövzu planlarında nəzərdə tutulmuş fənlər üzrə hazırlanan tədris materiallarına salınmışdır. Tədris prosesi yeni dəyişikliklərin tam əhatə edilməsi üçün mütləq şəkildə adaptasiya olunur.

- Vergi sisteminin formalaşdırılması, inkişafı və hüquqi təminatına dair Mərkəzdə nə kimi elmi tədqiqatlar aparılır?

- «Azərbaycan 2020: gələcəyə baxış» İnkişaf Konsepsiyasına uyğun olaraq, Vergilər Nazirliyi tərəfindən «Vergi sisteminin inkişafı üzrə Strateji Plan» təs-

lərin gəlirlərin bərabərsizliyinin azaldılmasında rol» mövzusunda elmi-tədqiqat işi yerinə yetirilmişdir. Düşünürəm ki, apardığımız tədqiqatların nəticələri vergi siyasətinin daha da təkmilləşdirilməsi üçün faydalı ola bilər.

- Kadrların bilik səviyyəsinin artırılması, onların peşə hazırlığının müasir dövrün tələbləri çərçivəsində qurulması üçün yeni təlim metodlarından hansı səviyyədə istifadə olunur?

- Tədrisin təşkilində yeni təlim metodlarından istifadə və biliklərin qiymətləndirilməsində yeni texnologiyaların tətbiqi keyfiyyətin yüksəlməsinə öz təsirini göstərmişdir. Belə müsbət nəticələr son dövrlərdə vergi orqanlarında əməkdaşların bilik və peşə hazırlığının yüksəldilməsi üçün resursların - müasir infrastrukturaya maddi-texniki bazanın və kadr potensialının inkişafının, tədrisin daha keyfiyyətli şəkildə aparılmasının məntiqi nəticəsidir.

2013-cü tədris ili ərzində tədris və təlim prosesinin daha yaradıcı və səmərəli olması üçün işgüzar oyunlar, konkret halların təhlili, kollektiv müzakirələr kimi müxtəlif təlim üsullarından geniş istifadə olunmuşdur. Hazırda beynəlxalq təcrübədə tətbiq olunan «Open space» və «World cafe» təlim metodlarından daha fəal istifadə edilir, bu istiqamətdə müasir təcrübənin öyrənilməsi üçün işlər aparılır. Qeyd olunanlarla yanaşı, təlimçilərimizin bu metodlardan istifadə etməq qabiliyyətlərinin inkişaf etdirilməsi istiqamətində də tədbirlər görülür.

Tədris Mərkəzində distant təhsilə də ciddi diqqət yetirilir. Mərkəzdə tədris olunan bütün fənlər və mövzular üzrə tədris materialları elektron formada dinləyicilərin ixtiyarına verilir.

- Ümumiyyətlə, tədrisin təşkilində informasiya texnologiyalarından istifadə ilə bağlı hansı işlər görülür?

- Ötən il informasiya və kommunikasiya sistemlərinin tədrisdə tətbiqi ilə bağlı bir sıra təkmilləşdirmə işləri həyata keçirilmişdir: müxtəlif qruplar (kafedralar) və ya istifadəçilər (müəllimlər) yaratmaqla onlara sual bankından istifadə etmək hüququ verilmişdir. İmtahan pəncə-

təşkil olunmuşdur. Treningin əsas məqsədi Vergilər Nazirliyinin təlim-tədris fəaliyyəti ilə məşğul olan əməkdaşlarına təlimçiyə aid tələblər barədə, təlim materiallarının hazırlanması, təlimin təşkili, təlim metodları və alətləri üzrə geniş praktiki və nəzəri biliklərin verilməsi, onlara təlimçilik qabiliyyətlərinin artırılması idi. Artıq Vergilər Nazirliyində təşkil olunan tədris-təlim proseslərində bu təcrübələrin geniş tətbiqinə başlanmışdır.

Onu da qeyd edək ki, vergi xidməti əməkdaşlarının peşə hazırlığı prosesində beynəlxalq təcrübə öyrənilməklə distant təhsilin daha səmərəli təşkili məsələləri araşdırılır. Müvafiq təkliflərin verilməsi üçün elektron (e-learning), kombinasiya (b-learning) və mobil (m-learning) təhsil sistemlərinin tam tətbiq edilməsi ilə əlaqədar imkanlar öyrənilir.

- Tədris Mərkəzi tərəfindən həyata keçirilən tədris-təlim proseslərində bu təcrübələrin geniş tətbiqinə başlanmışdır.

Onu da qeyd edək ki, vergi xidməti əməkdaşlarının peşə hazırlığı prosesində beynəlxalq təcrübə öyrənilməklə distant təhsilin daha səmərəli təşkili məsələləri araşdırılır. Müvafiq təkliflərin verilməsi üçün elektron (e-learning), kombinasiya (b-learning) və mobil (m-learning) təhsil sistemlərinin tam tətbiq edilməsi ilə əlaqədar imkanlar öyrənilir.

- Tədris Mərkəzi tərəfindən həyata keçirilən tədris-təlim proseslərində bu təcrübələrin geniş tətbiqinə başlanmışdır.

Onu da qeyd edək ki, vergi xidməti əməkdaşlarının peşə hazırlığı prosesində beynəlxalq təcrübə öyrənilməklə distant təhsilin daha səmərəli təşkili məsələləri araşdırılır. Müvafiq təkliflərin verilməsi üçün elektron (e-learning), kombinasiya (b-learning) və mobil (m-learning) təhsil sistemlərinin tam tətbiq edilməsi ilə əlaqədar imkanlar öyrənilir.

Müəssisəni hazırladı: Rəşad SADIQOV

Akif Musayev
Azərbaycan Respublikası
vergilər nazirinin müşaviri

Rakurs

Vergi potensialının müəyyən edilməsi üsulları

İnkişaf etmiş ölkələrin təcrübəsində vergi potensialının müəyyən olunmasının kombinasiya edilmiş üsullarından daha çox istifadə olunur. Belə üsullara vergi potensialının müəyyən olunmasının dolayı və birbaşa metodları aiddir. Birbaşa metod praktikada daha çox representativ metod adlandırılır. Vergi potensialının qiymətləndirilməsində dolayı metod tətbiq olunarkən, əsasən, nisbi göstəricilərdən istifadə edilir. Dolayı metodun metodoloji əsasını isə büdcənin vergi daxilolmaları üzrə resurslarının mənbəyi olan iqtisadi gəlirin formalaşması konsepsiyası təşkil edir. Formalaşması və istifadə olunması mexanizminə uyğun olaraq iqtisadi gəlir üç təsnifata bölünür: «istehsal olunmuş gəlir», «əldə edilmiş gəlir» və «istifadə olunmuş gəlir». «İstehsal olunmuş gəlir» iqtisadiyyatın bütün sahələrində rezident sayılan təsərrüfat subyektlərinin ölkə ərazisindəki fəaliyyətdən əldə etdikləri gəlirlər aid edilir. «Əldə edilmiş gəlir» xüsusi mülkiyyətdə olan əmlakla bağlı əldə olunan gəlirlər (faiz gəliri, müəssisələrin sərəncamında qalan mənfəətin bölüşdürülməsindən əldə olunan gəlir - dividend və s.), eləcə də rezident fiziki və hüquqi şəxslərin ölkə hüdudlarından kənarında olan fəaliyyətdən əldə etdikləri gəlirlər daxildir. «İstifadə olunmuş gəlir»lər isə sadəcə olaraq dövlət xəzinəsinə yığılmış gəlirlərin xərclənməsini xarakterizə edir.

Hesablamaların düzgün və obyektiv aparılması üçün vergi ödəmələrinin baza mənbələrini xarakterizə edən göstəricilərdən ibarət məlumat bazasının olması ən vacib şərtlərdən biridir

Vergi potensialının müəyyən olunmasında istifadə edilən dolayı metodun tətbiqi ölkənin iqtisadi gəlirini xarakterizə edən makroiqtisadi göstəricilərin hesablanması nəzərdə tutur. Bu metod əsasında müəyyən olunmuş göstəricilər isə öz növbəsində potensial vergi daxilolmalarının mənbəyini müəyyənləyir. Təcrübədə dolayı metod tətbiq olunmaqla vergi potensialının hesablanmasına iki metodiki yanaşma mövcuddur. Birinci yanaşma hesablamalarda iqtisadi gəlirin komponentlərindən birinin ayrılıqda baxılmasına, ikinci isə bu komponentlərin birlikdə nəzərə alınmasına əsaslanır. Dolayı metodun tətbiqində belə yanaşmaların olması metodun çoxşaxəliliyini xarakterizə edir.

Ayrı-ayrı ölkələrdə tətbiq olunan vergi sisteminin xüsusiyyətlərindən asılı olaraq, dolayı metod tətbiq edilməklə vergi potensialının müəyyən olunmasında müxtəlif göstəricilərdən istifadə edilir. Həmin göstəricilərin müəyyən çatışmazlıqları və üstünlükləri vardır ki, onlar vergi potensialının müəyyən olunması ilə bağlı aparılan hesablamaların nəticəsinə öz təsirini göstərir.

Vergi potensialının hesablanmasında istifadə edilən dolayı metodun göstərilən xüsusiyyətləri iki nöqteyə gəlməyə əsas verir. Birincisi, dolayı metodla aparılan hesablamalarda alternativ göstəricilərdən istifadə olunması mümkündür. Məsələn üçün: potensialın müəyyən olunması ilə bağlı Skandinaviya ölkələrində aparılan hesablamalarda əhalinin bir nəfərinə düşən gəlir barədə göstəricidən istifadə edildiyi halda, Rusiyada əlavə yaradılmış dəyər göstəricisindən istifadə olunur. İkinci nöqteyə onu göstərir ki, vergi potensialı dolayı metodla hesablanarkən vergitutma bazasının və vergi dərəcələrinin xüsusiyyətləri nəzərə alınmır. Bu isə hesablamaların qeyri-dəqiq olmasına gətirib çıxarır. Dolayı metodun başqa bir çatışmayan cəhətinə onu aid etmək olar ki, hesablamalarda istifadə olunan bu və ya digər göstərici yalnız müəyyən vergi növlərini əhatə edir ki, bunun da nəticəsində vergi proqnozlarının qiymətləndirilməsinin obyektivliyi aşağı düşür.

Dolayı metodun yuxarıda göstərilən çatışmazlıqları vergi potensialının müəyyən olunmasının birbaşa metodundan - representativ metoddan istifadəyə zərurət yaradır. Representativ metoddan istifadə olunmaqla vergi potensialı müəyyən olunarkən hesablamalar hər bir vergi növünün vergitutma bazasını və vergi dərəcələrini ifadə edən göstəricilərdən istifadə edilir. Praktikada representativ metodun tətbiqi iki metodoloji yanaşma əsasında həyata keçirilir: «sabit» və «geniş». «Sabit» yanaşma vergi potensialının dövlətin vergi sistemini təşkil edən bütün vergilər daxil olmaqla birbaşa müəyyən olunmasını nəzərdə tutur. Lakin bu zaman qeyd olunmalıdır ki, müəyyən hallarda konkret vergi növü üzrə statistik məlumatlar bazasının olmamasına görə həmin vergi növü üzrə potensialın müəyyənəlməsi qeyri-mümkün olur. «Sabit» yanaşma metodunun tətbiqi zamanı meydana çıxan bu cür çatışmazlıqların aradan qaldırılması üçün representativ metodun «geniş» yanaşma üsulundan istifadə olunur.

Vergi potensialının müəyyən olunmasının metodları ilə bağlı yuxarıda göstərilən belə nöqteyə gəlməyə əsas verir ki, hesablamaların düzgün və obyektiv aparılması üçün vergi ödəmələrinin baza mənbələrini, o cümlədən torpaq, əmək, kapital, təbii resurslar barədə və onlar arasındakı funksional əlaqələri xarakterizə edən göstəricilərdən ibarət məlumat bazasının olması ən vacib şərtlərdən biridir. Məsələn üçün qeyd etmək olar ki, torpaq həm sahə, həm də faydalı qazıntı kimi çıxış edərək müvafiq qaydada torpaq və mədən vergilərinin yaranmasının əsas mənbəyinə çevrilir. Əmək resursları gəlir vergisinin, kapital isə mənfəət və əmlak vergilərinin yaranma mənbələri kimi çıxış edir. Vergi potensialı və onun müəyyən olunmasında istifadə edilən göstəricilər arasında funksional əlaqələrin düzgün qurulması isə riyazi təhlillər və hesablamalar aparılmaqla həyata keçirilir.

RƏQƏMLƏRİN DİLİ İLƏ

- Ötən il ərzində Azərbaycanda icbari sığorta növləri üzrə ümumilikdə **1 milyondan çox** sığorta müqaviləsi bağlandı.
- Azərbaycan banklarının məcmu aktivləri **20 mlrd. manat** həddini ötdü.
- 2013-cü ilin yanvar-dekabr ayları ərzində **14 min 250 ton** avtomobil benzini, **899 min 905 ton** dizel yanacağı, **131 min 322 ton** təyyarə yanacağı və **657 ton** soba mazutu ixrac edilmişdir.
- Keçmiş SSRİ Əmanət Bankının Azərbaycan Respublikası Bankının Azərbaycan Respublikasının vətəndaşları olan əmanətçilərinə **1 milyon 622 min 345** əmanət hesabı üzrə **597 milyon 320 min 420,74 manat** məbləğində vəsait ödənilmişdir.

Hüquq məsləhətxanamız

Samirə Musayeva

Azərbaycan Respublikası
Vergilər Nazirliyinin Hüquq Baş İdarəsinin rəisi
vergi ödəyicilərinin suallarına cavab verir

Hüquqi şəxs yaratmadan sahibkarlıq fəaliyyəti

Mən hüquqi şəxs yaratmadan sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olan fiziki şəxsəm və gəlir vergisinin ödəyicisiyəm. Vergi qanunvericiliyinə əsasən, hansı sənədləri və hansı müddətə saxlamağa borcluyam? Əgər saxlamasam, məsuliyyət daşıyırammı?

Vergi Məcəlləsinin 16.1.7-ci maddəsinə əsasən, qanunvericiliklə müəyyən edilmiş müddətdə mühasibat sənədlərinin, eləcə də vergilərin hesablanması və ödənilməsi üçün zəruri olan digər sənədlərin, habelə alınan gəliri (hüquqi şəxslər üçün çəkilən xərcləri də) və ödənilən (tutulan) vergiləri təsdiq edən sənədlərin saxlanılmasını təmin etmək vergi ödəyicisinin vəzifəsidir.

Vergi Məcəlləsinin 16.1.7-ci maddəsindən görüldüyü kimi, vergi ödəyicisi aşağıdakı sənədlərin qanunvericiliklə müəyyən edilmiş müddətdə saxlanılmasını təmin etməlidir:

- mühasibat sənədləri;
- alınan gəliri (hüquqi şəxslər üçün çəkilən xərcləri) təsdiq edən sənədlər;
- vergilərin hesablanması və ödənilməsi üçün zəruri olan digər sənədlər.

Vergi Məcəlləsinin 71.4-cü maddəsində, həmçinin, qeyd edilmişdir ki, mühasibat uçotu sənədləri, o cümlədən elektron və (və ya) kağız formatda məlumatlar tam oxunaqlı şəkildə 5 ildən az olmamaqla qanunla müəyyən edilmiş müddətdə saxlanılmalıdır.

Yuxarıda siyahısı verilmiş sənədlər bu müddət ərzində üzrlü səbəblər olmadan saxlanılmazsa və ya saxlanılarkən oxunmaz vəziyyətə düşsə, bu zaman vergi ödəyicisinə Vergi Məcəlləsinin 57.3-cü maddəsinin tələbinə görə maliyyə sanksiyasının tətbiq edilməsi üçün əsas yaranır. Vergi Məcəlləsinin 57.3-cü maddəsində isə qeyd edilmişdir ki, sənədlərin və ya məlumatların Vergi Məcəlləsinin 71.4-cü maddəsi ilə müəyyən edilmiş müddətdə üzrlü səbəb olmadan saxlanılmamasına görə vergi ödəyicisinə 100 manat məbləğində maliyyə sanksiyası tətbiq edilir.

Suallarınızı redaksiyamızın ünvanına: AZ 1073, Bakı ş., Landau küç., 16 və ya s.musayeva@taxes.gov.az elektron poçt ünvanına göndərə bilərsiniz.

Vergi güzəştləri aqrar sahədə istehsalın iki dəfə artmasına şərait yaradacaq

«Kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalçılarına müddətli vergi güzəştlərinin verilməsi haqqında» Azərbaycan Respublikasının Qanununda edilmiş dəyişikliklərə əsasən, kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalı ilə məşğul olan (o cümlədən sənaye üsulu ilə) hüquqi şəxslər 2014-cü il yanvarın 1-dən başlayaraq 5 il müddətinə Vergi Məcəlləsi ilə müəyyən edilmiş hüquqi şəxslərin mənfəət vergisini, əlavə dəyər vergisini, sadələşdirilmiş sistem üzrə vergini və həmin fəaliyyət prosesində istifadə olunan obyektlərdən əmlak vergisini ödəməkdən azad olunublar. Eyni zamanda, kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalı ilə məşğul olan fiziki şəxslər 5 il müddətinə əlavə dəyər vergisini və həmin fəaliyyət prosesində istifadə olunan obyektlərdən əmlak vergisini ödəməkdən azad ediləblər. Bu şəxslər digər fəaliyyət növləri ilə məşğul olduqda, Vergi Məcəlləsinin müddəalarına uyğun olaraq, həmin fəaliyyət üzrə vergiyə cəlb edilirlər.

Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin şöbə müdiri Sabir Vəliyev hesab edir ki, bu addımın atılması qeyri-neft sektorunun aparıcı sahələrindən olan aqrar sahənin inkişafına tökan verəcək. Dövlətin həyata keçirdiyi sosial-iqtisadi siyasətin başlıca istiqamətlərindən biri kənd təsərrüfatının inkişafını sürətləndirmək, qarşdakı dövrdə aqrar sektoru iqtisadiyyatın milli gəlir baxımından əsas sahələrindən birinə çevirməkdir. Bu məqsədlə aqrar sektorun yeni inkişaf hədəfləri müəyyən olunub. Başlıca prioritetlər kənd təsərrüfatına dövlətin maliyyə dəstəyini gücləndirmək, kredit təşkilatlarının bu sahəyə əlavə maliyyə vəsaitləri yönəltməsinə təşviq etmək, mükiyyətçilərin bank-kredit-maliyyə təşkilatlarına

daha asan çıxışlarına imkan yaratmaq, müasir aqrar kompleksləri istifadəyə verməkdir.

Hazırda torpaq mülkiyyətçilərinə və sahibkarlara Sahibkarlığa Kömək Milli Fondu, «Aqrarkredit» təşkilatı vasitəsilə maliyyə yardımı göstərilir. Regionlarda mikroimaliyələşdirmə üzrə təşkilatlar mövcuddur.

Bununla belə, ölkənin müasir inkişafı və kənd təsərrüfatının potensialı maliyyələşmənin artırılması tələb edir. Kənd təsərrüfatı mülkiyyətçilərinə maliyyə dəstəyini artırmaq və bu sahədə çalışan insanlara kredit əldə etmək imkanlarını daha da canlandırmaq üçün aqrar yönümlü bankın yaradılması nəzərdə tutulur. Bu məsələ Mərkəzi Bankla müzakirə olunur və

ixtisaslaşdırılmış aqrar bankın yaradılması üçün iqtisadi mexanizmlər nəzərdən keçirilir. Təklif olunan əsas variant «Aqrarkredit» QSC bazasında bankın yaradılmasıdır.

Proqnozlara görə, yaxın 10 ildə aqrar sahəyə maliyyə dəstəyi 2000-2010-cu illərlə nisbətə 3 dəfəyə yaxın artacaq. Maliyyələşmə siyasəti rəqabətliliyin təmin edilməsinə, yeni texnologiyaların əldə edilməsinə, qida təhlükəsizliyinə zəmin yaradan avadanlıqların təkmilləşdirilməsinə, bazarlara çıxışın yaxşılaşdırılmasına, həmçinin məhsulun innovasiyası, keyfiyyəti və təhlükəsizliyinə dəstək verən investisiyalara imkan yaradacaq.

S.Vəliyev hesab edir ki, aqrar sahənin inkişafında vergi siyasəti mühüm rol oynayır və vergi güzəştlərinin məqsədi də məhz bu sahəyə əlavə stimullaşdırma. Bu siyasət ötən 13 ildə özünü doğruldub - 2001-ci ildən tətbiq olunan vergi güzəştləri sayəsində kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalı 4 dəfədən çox artıb. Bu sahədə məhsul istehsalı 1,3 milyard manatdan 5 milyard manata çatıb. Yəni güzəştlər illik 280 milyon manatdan artıq həcmdə məhsul istehsalının artmasında mühüm rol oynayıb. Bu siyasətin davam etdirilməsi nəticəsində qarşdakı dövrdə kənd təsərrüfatı məhsullarının maya dəyərinin və qiymətlərin aşağı düşməsi, ölkə üzrə məhsul istehsalının əhəmiyyətli dərəcədə artımı mümkün olacaq. Həyata keçirilən tədbirlər kənd təsərrüfatında və yeyinti sənayesində müasir avadanlıq və yeni texnologiyaların tətbiqinə, texnika ilə təchizat səviyyəsinin daha da yaxşılaşdırılmasına, əhəlinin keyfiyyətli orzaq məhsulları ilə daha etibarlı təmin edil-

məsinə, qeyri-neft ixracının genişlənməsinə əlverişli şərait yaradacaq.

Vergi güzəştləri kənd təsərrüfatının artması fonunda ölkənin ərzaq təhlükəsizliyinin təmin olunması baxımından da mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Əhəlinin ərzaq məhsulları ilə etibarlı təminatı üçün həyata keçirilən Dövlət Proqramında ərzaq təhlükəsizliyi əsas hədəflərdən biridir. Ölkə üzrə prioritet sahə olan taxılçılıqda hər hektarın məhsuldarlığının 32-35 sentnerə, ümumi istehsal həcmimin isə 3 milyon tona çatdırılması nəzərdə tutulur. Bu məqsədlə buğda istehsalçılarına kompensasiyaların ödənilməsi, gübrə xərclərinin 70%-nin dövlət hesabına ödənilməsi, kənd təsərrüfatının bütün digər vergilərdən azad edilməsi (torpaq vergiləri istisna olmaqla), elit və yüksək reproduksiya toxum istehsalının hökumət tərəfindən subsidiyalaşdırılması üçün dövlət büdcəsindən əlavə vəsait ayrılması da əsas komponentlərdəndir.

Hazırda ölkə əhalisinin 40%-i kənd təsərrüfatı sahəsində çalışır və 4,5 milyon nəfər olan iqtisadi fəal təbəqənin 80%-ni təşkil edir. Qarşdakı illərdə yeni aqrar komplekslərin yaradılması, istifadəyə yararlı torpaqların ümumi dövrüyyəyə cəlb edilməsi, aqrar-sənaye zonalarının təşkili bu sahədə çalışanların sayının 5 milyon nəfəri təməsinə, kənd təsərrüfatında illik istehsalın həcmimin 400-500 milyon manata çatmasına səbəb olacaq. Beləliklə, yaxın 5-6 ildə ölkədə kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsal həcmimin 8-9 milyard manata çatacağı gözlənilir.

Elbrus CƏFƏRLİ

Nağdsız ödənişlərin genişləndirilməsi əsas prioritetlərdəndir

Azərbaycan Mərkəzi Bankı 2014-cü il üçün pul və maliyyə sabitliyi siyasətinin əsas istiqamətlərini açıqlayıb

2013-cü il Azərbaycan üçün bir sıra mühüm uğurlarla yanaşı, iqtisadiyyatın lokomotivi sayılan bank sektorunun da dinamik inkişafı ilə yaddaqalan olub. Azərbaycan Mərkəzi Bankı ötən il öz siyasətini tarazlı inkişafın vacib şərtləri olan makroiqtisadi və maliyyə sabitliyinin təmin olunmasına yönəldərək aşağı inflyasiya, sabit məzənnə, bank-maliyyə sektorunda dayanıqlılıq kimi mühüm hədəflərə nail olub.

Ən aşağı inflyasiyaya malik 7 ölkədən biri

Mərkəzi Bankın 2014-cü il üçün pul və maliyyə sabitliyi siyasətinin əsas istiqamətləri barədə bəyanatı sektorun ötən il ərzindəki nailiyyətlərini və cari il üçün strateji hədəflərini özündə əks etdirir. Bəyanatda göstərilir ki, 2013-cü ilin 11 ayında qiymətlərin sabitliyi təmin edilib, inflyasiyanın səviyyəsi əvvəlcədən müəyyənləşdirilmiş həddə saxlanılıb. Qeyri-neft sektorunda ikirəqəmli artıma, yüksək istehlak və investisiya tələbinə baxmayaraq, orta illik inflyasiya cəmi 2,3% təşkil edib. Dünya İqtisadi Forumunun hesabatına əsasən, Azərbaycan hazırda dünyada ən aşağı inflyasiyaya malik 7 ölkədən biridir.

Tədiyyə balansının profisitə, habelə artan valyuta gəlirlərinin bir hissəsinin sosial-iqtisadi inkişaf məqsədləri naminə fəal istifadə olunması şəraitində manatın daha yüksək tempə bahalaşmasına yol verilməyib, bu məqsədlə 2,1 milyard ABŞ dolları həcmində xarici valyuta alınıb. Nəticədə manatın ABŞ dollarına qarşı məzənnəsi cəmi 0,08% möhkəmlənib. Məzənnənin sabitliyi makroiqtisadi və maliyyə sabitliyinə, habelə iqtisadiyyatın rəqabət qabiliyyətinin yüksəlməsinə mühüm təsirini göstərib. Bununla da sabitliyini qoruyun manat bu gün regionun ən etibarlı valyutasına çevrilib.

Inflyasiyanın optimal səviyyəyə olmasa, habelə qeyri-neft sek-

torunda iqtisadi inkişafın stimullaşdırılması zərurəti nəzərə alınaraq, 2013-cü ilin əvvəlində Mərkəzi Bankın uçot dərəcəsi 5%-dən 4,75%-ə endirilib. Hesabat dövründə ölkədə nağdsız əməliyyatların 2012-ci ilə nisbətən 12,2% artması da nağdsız dövriyyənin genişləndirilməsi tədbirlərinin uğurlu nəticələr verdiyini göstərir.

İnstitusional inkişaf tədbirləri genişləndirilib

2013-cü ildə bank sistemində etimadın qorunması, habelə bu sahədə risklərin minimumlaşdırılması, idarəetmə potensialının gücləndirilməsi istiqamətində tədbirlər davam etdirilib. Mərkəzi Bankın 2012-ci il 25 iyul tarixli qərarı ilə bankların nizamnamə kapitalının minimum məbləğinin 50 milyon manatadək artırılması sektor üzrə kapitallaşma proseslərini sürətləndirib. Həmin qərarın qəbulundan ötən 16 ayda mərcu bank kapitalı 57% və ya 1,2 milyard manat artıb. Eləcə də nizamnamə kapitalı 100 milyon manatdan çox olan özəl bankların sayı 3-dən 8-ə yüksəlib. Hazırda sistemin aktivlərinin və əhəli əmanətlərinin 95%-dən çoxuna malik bankların kapitalı 50 milyon manatı ötür. Bununla yanaşı, sektorun aktivlərində 5% paya malik bankların mərcu kapitalının 50 milyon manata çatdırılması üçün onlara 2015-ci ilin 1 yanvarına-dək möhlət verilib.

Ötən il bankların daxili maliyyə dayanıqlılığı potensialı artıb və problemlı aktivlərlə iş sahəsində əhəmiyyətli irəliləyişə nail olunub. Bank sistemində etimadın artırılması üçün maliyyə xidmətləri istehlakçıların maraqlarının müdafiəsi sistemi gücləndirilib, elektron imzanın tətbiqi əhəli və sahibkarların şəxsi kreditlərlə bağlı məlumatlara çıxışını asanlaşdırıb.

Kreditlər üzrə faiz dərəcələri azalır

2013-cü ildə bank aktivlərinin keyfiyyətinin, likvidlik və gəlirlilik göstəricilərinin yaxşılaşması müşahidə olunub. Bank sektorunun kapitalın adekvatlığı göstəricisi 12%-lik normaya qarşı 17,6% təşkil edib ki, bu da beynəlxalq standartlar üzrə tələbi 2 dəfəyə-dək üstələyir. Bundan başqa, 2013-cü ilin 11 ayının nəticələrinə görə, real sektorun və əhəlinin bank sistemində vaxtı keçmiş borclarının ümumi kreditləşmədə xüsusi

mi 31%, özəl sektora verilmiş kreditlərin həcmi 25% artıb.

Mərkəzi Bankın 2014-cü il üçün pul və maliyyə sabitliyi siyasətinin əsas istiqamətləri barədə yaydığı bəyanatda son 1 ildə manatla əmanət və kreditlər üzrə faizlərin orta hesabla 1% azaldığı qeyd olunur. 2013-cü il avqustun 1-dən Əmanətlərin Sığortalınması Fondunun Himayəçilik Şurasının qərarı ilə sığortalanan əmanətlər üçün maksimal həddin 10%-ə endirilməsi ümumən faiz dərəcələrinin aşağı düşməsinə imkan yaradıb.

Elektron ödənişlərin həcmi 10% artaraq ÜDM-in 2 mislini ötür. Kütləvi Ödənişlər üzrə Mərkəzləşdirilmiş İnformasiya Sistemində bazasında yaradılmış «Hökumət ödəniş portalı»na inteqrasiya olunmuş dövlət qurumlarının sayı da əhəmiyyətli dərəcədə artıb. Kommunal xidmət haqları ilə yanaşı, dövlət ödənişlərinin də 1200-ə yaxın ödəniş məntəqəsində həm nağd, həm də internet və bankomatlar vasitəsilə nağdsız formada həyata keçirilməsi imkanı yaradılıb.

2013-cü ilin 11 ayında kart infrastrukturunun inkişafı sürətlənib, ödəniş kartlarının sayı 5,5 milyon ədədə çatıb. Ödəniş kartlarının sayında 9%, bankomatların sayında 8%, POS-terminallarla aparılan nağdsız əməliyyatların həcmində isə 1,8 dəfə artım olub. 2013-cü ildə ölkədə nağdsız hesablaşmaların miqyasının genişləndirilməsi üçün Vergilər Nazirliyi və digər dövlət qurumları ilə birgə hazırlanmış təkliflər paketi də ölkədə nağdsız ödənişlərin stimullaşdırılması məqsədi daşıyır.

Nağdsız ödənişlərin genişləndirilməsi 2014-cü ildə prioritetlərdən biri olacaqdır. Bu çərçivədə nəzərdə tutulan tədbirlər nağd pulun xüsusi çəkisinin qabaqcıl ölkələrin səviyyəsinə endirilməsinə yönəldilib. Bu çərçivədə xüsusi stimullaşdırıcı tədbirlərin həyata keçirilməsinə diqqət artırılacaq. «E-hökumət» layihəsi çərçivəsində yaradılmış «Hökumət ödəniş portalı»na dövlət qurumlarının inteqrasiyası istiqamətində işlər davam etdiriləcək.

Bundan başqa, regionlarda elektron bank xidmətlərinə çıxış imkanlarının daha da artırılması

təşviq olunacaq; innovativ ödəniş alətlərindən istifadənin kütləvi hal alması, nağdsız və elektron hesablaşmaların həcmimin artması üçün stimullaşdırma tədbirləri davam etdiriləcək; elektron ödəniş xidmətləri sahəsində qanunvericilik bazasının formalaşdırılması işlərinə başlanacaqdır.

2014-cü ilin hədəfləri

Mərkəzi Bankın bəyanatında göstərilir ki, 2014-cü ildə ölkə iqtisadiyyatının qarşısında duran yeni strateji vəzifələrin həllinə hər-tərəfli dəstək veriləcək, qlobal risklərin neytrallaşdırılması istiqamətində həyata keçirilən tədbirlər gücləndiriləcək. Bu il ölkədə makroiqtisadi sabitliyə, habelə bankların maliyyə vasitəçiliyinin dərinləşməsinə yönəldilmiş siyasət davam etdiriləcək.

Formalaşmış kredit portfelinin keyfiyyətinin qorunması və daha da yaxşılaşdırılması istiqamətində də tədbirlər genişləndiriləcək. Əhəlinin ödəniş qabiliyyəti və istehlak kreditləşməsi arasında tarazlıqın qorunması üçün yeni tənzimləmə tələbləri müəyyənləşdiriləcək. Kreditləşmədə «borcun gəlirə» nisbəti əmsalı tətbiq ediləcək və Mərkəzi Bank tərəfindən bu əmsal üzrə maksimum hədd müəyyənləşdiriləcək. Bununla yanaşı, banklar tərəfindən «məsuliyyətli kreditləşmə» üzrə siyasət çərçivəsinin tətbiqi sayəsində banklarda istehlakçılara gəlirlərinə uyğun məhsulların təqdim edilməsi, onlara məhsulların qiyməti ilə bağlı düzgün və dolğun məlumatların açıqlanması tələbləri sırtləşdiriləcək.

Faiz dərəcələrində azalmanın davam etməsi üçün maliyyə resurslarının maya dəyərinə təsir göstərən amillər üzrə zəruri tədbirlər görülməlidir. Bu məqsədlə Mərkəzi Bank şəxslənməni dəstəkləyən, qabaqcıl standartlara uyğun yeni kreditləşmə alətlərinin inkişafını nəzərdə tutur.

Samir MUSTAFAYEV

Azərbaycan inkişaf etmiş 50 ölkə qrupuna daxil olmaq niyyətindədir

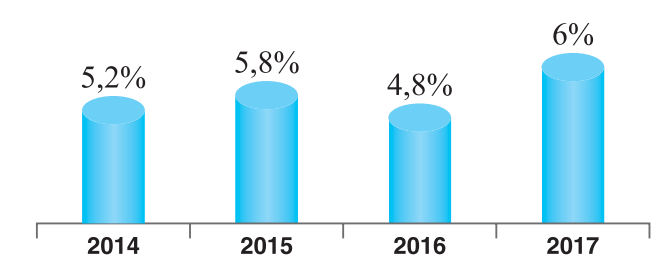
2020-ci ilədək ÜDM-in həcmninin 100 milyard dollara çatdırılması nəzərdə tutulur

2020-ci ilədək iqtisadiyyatın həcmi iki dəfə artırmaq və inkişaf səviyyəsinə görə dünyanın ilk 50 ölkəsi qrupuna daxil olmaq Azərbaycanın əsas strateji hədəflərindəndir. Maliyyə naziri Samir Şərifov bildirib ki, iqtisadi-sosial inkişaf proqnozları niqbindir və qarşıdakı dövrdə ÜDM-in illik 5-6%-lik artımına nail olmaq mümkündür.

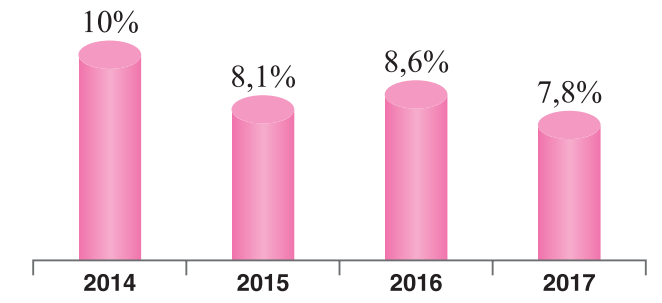
Maliyyə nazirinin sözlərinə görə, son 10 ildə Azərbaycanın ÜDM-in həcmi 3 dəfədən çox artıb və 11 ayın nəticələrinə görə, 52,1 milyard manat (67 milyard dollar) təşkil edir. 2003-cü ildən indiyədək ÜDM-in bu həcmdə artımı fonunda milli məhsulun istehsalını 2 dəfə yüksəltmək üçün kifayət qədər iqtisadi potensial və mənbələr yaranıb. Sosial-iqtisadi siyasətin əsas prioriteti iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi, qeyri-neft sektorunun dinamik inkişafının təmin edilməsi, rəqəbatqabiliyyətliliyin artırılması və regionlardakı iqtisadi potensialın üzə çıxarılması, bu sahəyə investisiya qoyuluşunun sürətləndirilməsindən ibarətdir. İqtisadi ssenarilərə əsasən,

2014-cü ildə 10%, 2015-ci ildə 8,1%, 2016-cı ildə 8,6%, 2017-ci ildə isə 7,8% proqnozlaşdırılır. İSN hesab edir ki, ümumi daxili məhsulun tərkibində və dövlət büdcəsinin formalaşmasında təbii ehtiyatların azaldılmasına və qeyri-neft sektorunun üstünlüyünün təmin edilməsinə nail olmaq

ÜDM-in illik artım tempi (proqnoz)

Qeyri-neft sektorunun artım tempi (proqnoz)

2014-cü ildə ÜDM-in illik artım tempi təxminən 5,5% təşkil edəcək. 2014-cü ildə ÜDM artımı 5,2%, 2015-ci ildə 5,8%, 2016-cı ildə 4,8%, 2017-ci ildə isə 6% proqnozlaşdırılır. Ümumi daxili məhsulun strukturunda artım dinamikası, əsasən, qeyri-neft sektorunun inkişafı hesabına baş verəcək. Qeyri-neft sektorunun artım tem-

niqbindir və qarşıdakı dövrdə ÜDM-in həcmi iki dəfə artırmaq və inkişaf səviyyəsinə görə dünyanın ilk 50 ölkəsi qrupuna daxil olmaq Azərbaycanın əsas strateji hədəflərindəndir. Maliyyə naziri Samir Şərifov bildirib ki, iqtisadi-sosial inkişaf proqnozları niqbindir və qarşıdakı dövrdə ÜDM-in illik 5-6%-lik artımına nail olmaq mümkündür.

Respublikamızın ümumi strateji maliyyə ehtiyatlarının formalaşmasında başlıca rolunu neft ixracı oynayır. Ötən aylar ərzində neft istehsalının və neqlinin azalması baş versə də, bu, ölkəmizin valyuta ehtiyatlarına təsir etməyib, əksinə, əhə-

miyyətli dərəcədə artım qeydə alınıb. Qarşıdakı illərdə Azərbaycan dövləti neft-qaz resurslarını hesabına deyil, digər iqtisadi mənbələr: qeyri-neft məhsullarının istehsalının artırılması, həmçinin dünyanın etibarlı maliyyə qurumlarında saxlanılan valyuta sərvətlərinin səmərəli idarə olunması sayəsində milli gəlirin yüksəlməsinə nail olmaq niyyətindədir.

Proqnozlara görə, milli məhsulun inkişaf dinamikası ölkə vətəndaşlarının illik gəlirlərinin artımına da şərait yaradacaq. 2014-2017-ci illər ərzində ÜDM-də əhəlinin hər nəfərinə düşən pay ən azı 15% artacaq. Yaxın

ÜDM-in adambaşına həcmi (min manatla, proqnoz)

ortamüddətli ssenarilərə görə, 2014-cü ildə ÜDM-in adambaşına həcmi 5,8% artaraq 6,5 min manata, 2015-ci ildə 6,4% artaraq 6,9 min manata, 2016-cı ildə 5,3% artaraq 7,1 min manata, 2017-ci ildə 7,4 min manata çatacaq. Ümumilikdə, 2020-ci ilə kimi adambaşına düşən ÜDM-in 9 min manata catacağı proqnozlaşdırılır. Sosial-iqtisadi inkişaf proqnozlarına əsasən, qarşıdakı üç ildə özəl sektorun çəkisi də əhəmiyyətli dərəcədə artaraq ÜDM-də təxminən 81,8%-ə çatacaq. Azərbaycan həmin dövrdə Cənubi Qafqaz iqtisadiyyatının təxminən 90%-lik payına sahib olacaq.

Azərbaycanın inkişaf etmiş «50-lik» qrupunda yer alması respublikamızın «orta gəlirli ölkələr» statusun-

dan «yüksək gəlirli ölkələr» şkalasına daxil olmasına da güclü zəmin yaradır. Qeyd edək ki, respublikamız 2003-cü ildə ÜDM-in həcminə görə dünyada 108-ci, adambaşına düşən ÜDM-in həcminə görə 154-cü olduğu halda, 2013-cü ildə bu göstərici müvafiq olaraq 69 və 78 olub. Beynəlxalq Valyuta Fondunun (BVF) dünya ölkələrinin iqtisadi vəziyyətinə dair ortamüddətli dövr üzrə proqnozlara əsasən, adambaşına düşən ÜDM-in artım tempinə görə Azərbaycan dünyanı 181 ölkəsi arasında mövqeyini ciddi şəkildə yaxşılaşdıran ölkələrəndir. Azərbaycan və Çin son 7 ildə ÜDM-in adambaşına düşən artım tempinə görə dünyada ən yüksək göstərici əldə ediblər.

Hazırda Azərbaycan adambaşına düşən ÜDM-in həcminə görə «orta gəlirli ölkələr» qrupunun ən yüksək şkalasında yerləşir. Həmin qrupa daxil olan ölkələrdə hər nəfərə düşən ÜDM-in həcmi 6-7 min dollar olmalıdır və Azərbaycanda bu

rəqəm 7,1 min dollar təşkil edir. BMT yanında İnkişaf və Artım Komissiyasının son məruzəsində qeyd olunub ki, qısa müddətdə «orta gəlirli ölkələr» qrupuna daxil olmaq mümkün deyil. 1950-ci ildən sonra belə bir inkişafa 13 ölkə nail olub. Göründüyü kimi, indiki Azərbaycan «yüksək gəlirli ölkələr» qrupunun astanasındadır. Bu qrupda hər nəfərə düşən ÜDM-in həcmi 10 min dollardan az olmamalıdır. Proqnozlara əsasən, respublikamız bu səviyyəyə 2017-2018-ci illərdə çatacaq. 2020-ci ildə adambaşına düşən milli məhsulun 12 min dollar təşkil etməsi isə Azərbaycanın dünyanı ən ilk 50 ölkəsi sırasına yer almasına imkan verəcək.

Elbrus CƏFƏRLİ

İctimaiyyət üçün açıq və şəffaf dövlət qurumu

Azərbaycanın vergi sistemində həyata keçirilən islahatların praktik nəticələr verməsi, ilk növbədə, idarəetmə sistemində şəffaflıq və hesabatlılığın təmin edilməsi ilə sıx şəkildə bağlıdır. Aparılan islahatların diqqət mərkəzində saxlayan müxtəlif beynəlxalq və yerli maliyyə qurumları, o cümlədən qeyri-hökumət təşkilatları Vergilər Nazirliyini ictimaiyyət üçün açıq və şəffaf dövlət qurumlarından biri kimi fərqləndirirlər.

Media Hüquq İnstitutunun (MİH) 2013-cü il dekabrın 24-də açıqladığı «Dövlət qurumlarının onlayn şəffaflığı» hesabatı bunu bir daha təsdiqləyir. 67 dövlət qurumunun internet resurslarının monitorinqinə əsaslanan, Rusiyanın İnformasiya Azadlığını İnkişafı İnstitutunun metodologiyasına uyğun şəkildə hazırlanan hesabatda Vergilər Nazirliyi ön sıralarda yer alıb. Təşkilatın ekspertlərinin fikrincə, son 10 ildə həyata keçirilən islahatlar səmərəli vergi inzibatchılığının formalaşmasına təminat yaratmaqla yanaşı, Vergilər Nazirliyinin ictimaiyyət üçün açıq və şəffaf dövlət qurumuna çevrilməsinə də təmin edib. Qiymətləndirmə zamanı nazirliyin internet saytının (www.taxes.gov.az) funksional baxımdan «e-hökumət» quruculuğu prinsiplərinə cavab verməsi, şəffaflığa zəmin yaratması yüksək dəyərləndirilib.

Xatırlatmaq lazımdır ki, informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının ən son nailiyyətlərindən bəhrələnməyə Vergilər Nazirliyi hələ 2002-ci ildə Azərbaycan, rus və ingilis dillərində rəsmi internet sahifəsini (www.taxes.gov.az) yaratmış ilk dövlət qurumlarından olub. Ötən illərdə nazirliyin internet saytı «Humay» milli mükafatına, 2 dəfə «NETTY» milli Internet mükafatına, «İNTELLEKT»-in layihəsi» mükafatına, «Avrasiya» Hüquqşünaslar Assosiasiyasının «WORLD SUMMIT AWARD» mükafatına layiq görülüb.

Ümumilikdə, dövlət qurumları arasında Vergilər Nazirliyi son illər istər vergi ödəyiciləri üçün elektron xidmətlərin təşkilinə, istər kreativ yeniliklərin tətbiqinə, istərsə də müasir menecment prinsiplərinə əsaslanan idarəetmə üsuluna görə fərqlənir. 2006-cı ildə vergi inzibatchılığı proseslərinin elektron qaydada aparılmasına imkan verən Avtomatlaşdırılmış Vergi İnformasiya Sistemi (AVIS), 2007-2010-cü illərdə vergi ödəyiciləri üçün elektron bəyannamə, elektron vergi hesab-fakturalarının göndərilməsi, «onlayn kargüzərlik» sistemi tətbiq edilmiş.

Vergilər Nazirliyi son illər istər vergi ödəyiciləri üçün elektron xidmətlərin təşkilinə, istər kreativ yeniliklərin tətbiqinə, istərsə də müasir menecment prinsiplərinə əsaslanan idarəetmə üsuluna görə fərqlənir. 2006-cı ildə vergi inzibatchılığı proseslərinin elektron qaydada aparılmasına imkan verən Avtomatlaşdırılmış Vergi İnformasiya Sistemi (AVIS), 2007-2010-cü illərdə vergi ödəyiciləri üçün elektron bəyannamə, elektron vergi hesab-fakturalarının göndərilməsi, «onlayn kargüzərlik» sistemi tətbiq edilmiş. Bundan əlavə, 2011-ci ildən sa-

hibkarlıq fəaliyyətini həyata keçirən fiziki şəxslərin, 2012-ci ildən isə kommersiya hüquqi şəxslərin dövlət qeydiyyatı elektron formada aparılır.

Dövlət orqanlarının göstərdikləri elektron xidmətlər arasında vergi sistemi üzrə 57 elektron xidmətin həyata keçirilməsi nəzərdə tutulmuşdur və hazırda onların 51-i tətbiq olunur. Vergi ödəyicilərinin məlumatlandırılması, onlara hüquqi yardım edilməsi, qarşılaşdıqları problemlərin həllində kömək göstərilməsi və digər tədbirlər nazirliyin ictimaiyyət üçün açıq dövlət qurumuna çevrilməsinə təmin edir.

Şəffaflıq xidmət edən islahatlar 2013-cü ildə də davam etdirilib. Ölkə başçısının 2011-ci il 23 may tarixli «Dövlət orqanlarının elektron xidmətlər göstərməsinin təşkili sahəsində bəzi tədbirlər haqqında» fərmanına uyğun olaraq, nazirlik ötən il daha 5 yeni elektron xidmətin göstərilməsinə başlanılması ilə əlaqədar müvafiq inzibati rəqləmətlərin layihələrinin hazırlayıb. Layihələr elektron xidmətlər reyestrinin operatoru funksiyalarını həyata keçirən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyi ilə razılaşdırılıb. Bununla əlaqədar nazirlik tərəfindən «Vergi ödəyicisinin təsərrüfat subyektinin (obyektinin) onlayn qeydiyyatdan çıxarılması», «Hüquqi şəxsin uçot məlumatlarının onlayn dəyişdirilməsi», «Fiziki şəxsin uçot məlumatlarının onlayn dəyişdirilməsi», «Hüquqi şəxsin filialının, nümayəndəliyinin uçot məlumatlarının onlayn dəyişdirilməsi», «Vergi ödəyicisinin təsərrüfat subyektinin (obyektinin) uçot məlumatlarının onlayn dəyişdirilməsi» üzrə elektron xidmətlərin göstərilməsinə başlanılıb.

«Elektron hökumət» quruculuğu sahəsində görülən işlərin davamı olaraq, 2013-cü ilin may ayında Vergilər Nazirliyinin Elektron İmza üzrə Sertifikat Xidmətləri Mərkəzi istifadəyə verilməsi ilə Internet Vergi İdarəsində hüquqi və fizi-

Vergilər Nazirliyi son illər istər vergi ödəyiciləri üçün elektron xidmətlərin təşkilinə, istər kreativ yeniliklərin tətbiqinə, istərsə də müasir menecment prinsiplərinə əsaslanan idarəetmə üsuluna görə fərqlənir

S.MUSTAFAYEV

Ötən il sahibkarlara 275 milyon manat güzəştli kredit verilib

Ölkədə sahibkarlığın inkişaf etdirilməsində, iş yerlərinin yaradılmasında dövlətin qayğı və diqqəti hər zaman hiss olunur. Sahibkarlığın inkişafı, xüsusilə də kiçik və orta sahibkarlığın inkişafında dövlət dəstəyi ilə sahibkarlara verilən güzəştli kreditlərin əvəzolunmaz rolu vardır. İqtisadiyyat və Sənaye Nazirliyi yanında Sahibkarlığa Kömək Milli Fondunun vəsaitləri hesabına verilən güzəştli kreditlər ölkədə yeni iş yerlərinin açılmasına, biznes mühitinin yaxşılaşmasına səbəb olmuşdur.

natdan 500.000 manatadək, böyük həcmli kreditlər üçün 500.001 manatdan 10.000.000 manatadəkdir. SKMF-nin kreditləri kiçik həcmli kreditlər üçün 3 ilədək, orta həcmli kreditlər üçün 5 ilədək, böyük həcmli kreditlər üçün 10 ilədək müddətə verilir. Lakin verilən kreditlərin təyinatı üzrə istifadə edilməməsi aşkarlandığıda 10 gün ərzində kreditin qaytarılması təmin edilir.

Güzəştli kredit almaq istəyən sahibkarlar müvəkkil kredit təşkilatlarına müraciət edərək istəklərini həyata keçirə bilərlər. Sahibkarlıq subyekti tərəfindən edilən müraciət müvəkkil kredit təşkilatı tərəfindən qeydiyyata alınmış və sonra sahibkar müraciətin qeydiyyata alınmasını təsdiq edən müvafiq sənəd təqdim edilir. Mü-

vəkkil kredit təşkilatları 10 iş günü ərzində qeyri-müvafiq kredit maraqları, Fondun müəyyən etdiyi investisiya layihələrinin tərtib olunmasına dair minimal tələblər və qiymətləndirmə meyarlarına əsaslanaraq investisiya layihələrini təhlil edir və müsbət qiymətləndirdiyi layihələrə dair Fondun müəyyən etdiyi məlumatları və sənədləri təqdim edir. Fond 10 iş günü müddətində təqdim olmuş layihələri ekspertizadan keçirir və nəticəsindən asılı olaraq müraciətlərin təmin olunmasına və ya onlardan imtina edilməsi barədə müvəkkil kredit təşkilatlarına rəsmi məlumat verir.

Əlavə vaxt itirmədən və məsafə qət etmədən bu kreditləri ala bilmək üçün sahibkarlar SKMF saytına (www.anfes.gov.az) daxil

olaraq investisiya layihələrinin maliyyələşdirilməsi ilə əlaqədar elektron idarəetmə sistemindən istifadə edə bilərlər. Sahibkar elektron müraciətdən istifadə etməklə üçün öncə məlumat formasını dolduraraq qeydiyyatdan keçməli və şəxsi sahifəsinə daxil olmalıdır. Tələb olunan məlumatla-

ri daxil etdikdən və sənədləri sistemə yüklədikdən sonra müraciət seçilmiş müvəkkil kredit təşkilatına göndərilir və sistem bu barədə sahibkara bildiriş təqdim edir. Müvəkkil kredit təşkilatında investisiya layihəsinin qiymətləndirilməsi ilə əlaqədar bütün proseslər elektron sistem vasitəsilə qa-

2013-cü ildə güzəştli kreditlər hesabına maliyyələşdirilmiş 57 istehsal, emal və infrastruktur müəssisəsi istifadəyə verilib

karlıq subyektinin investisiya layihəsinin maliyyələşdirilməsinə 275 milyon manat güzəştli kredit verilib. Bu kreditlər hesabına maliyyələşdirilmiş layihələrin realaşdırılması 12 mindən çox yeni iş yerinin açılmasına imkan yaradıb. 2013-cü ildə güzəştli kreditlər hesabına maliyyələşdirilmiş 57 istehsal, emal və infrastruktur müəssisəsi istifadəyə verilib.

tehsal, emal və infrastruktur müəssisəsi istifadəyə verilib. «2011-2013-cü illərdə Bakı şəhərinin və onun qəsəbələrində sosial-iqtisadi inkişafına dair Dövlət Proqramı»nın icrası dövründə Sahibkarlığa Kömək Milli Fondunun vəsaitləri hesabına Bakı şəhəri və onun qəsəbələri üzrə 686 investisiya layihəsinin maliyyələşdirilməsinə 148,3 milyon manat güzəştli kredit verilmişdir. Bunun sayəsində 5300-ə yaxın yeni iş yerinin açılması nəzərdə tutulur. Verilmiş kreditlərin 68,8%-i aqrar

sektorun, 31,2%-i sənaye məhsullarının istehsalı və emalı sahələrində inkişafına yönəldilmişdir. Güzəştli kreditlərin 77%-i respublikanın regionlarının, 23%-i isə Bakı şəhəri və onun qəsəbələrində verilib.

AYTƏN

beynəlxalq panoram

Yeni qaydalar şəffaflığın təmin olunmasına kömək edəcək

Böyük Britaniyanın vergi xidməti kredit kartları ilə əməliyyatlar üzrə məlumatlara giriş əldə edib. Bunun vergi hüquqpozmalarının təhlili ilə bağlı imkanları xeyli artıracağı qeyd edilir.

Birləşmiş Krallığın Vergi və Gömrük Xidmətinin ölkənin bütün özəl bank və maliyyə institutlarında kredit kartları ilə əməliyyatlarla bağlı məlumatlara giriş əldə etməsi vergi hüquqpozmalarının aşkarlanmasına və ölkə büdcəsinə təxminən 50 milyon funt məbləğində əlavə vergi toplanmasına imkan verəcək.

Nəzərdə tutulur ki, vergi xidməti tərəfindən maliyyə institutlarına rəsmi sorğu veriləcək. Banklar da, öz növbəsində, son 4 il ərzində müştərilərinin

kredit kartları üzrə əməliyyatlar barədə məlumatları təqdim edəcək. Gələcəkdə belə sorğuların hər il hazırlanması nəzərdə tutulur.

Vergi xidmətinə təqdim ediləcək məlumatlara hesabın nömrəsi, hesab üzrə aparılan əməliyyatlar daxil olacaq. Lakin məlumatlarda kredit kartlarının nömrəsi və sahiblərinin adları qeyd olunmayacaq. Əldə edilmiş məlumatlar vergi xidmətinin analitik mərkəzi tərəfindən təhlil ediləcək. Vergi xidməti vergi ödəyicilərinin xərcləri ilə bəyan edilmiş gəlirləri arasında ziddiyyətlərin aşkarlanmasına çalışacaq.

Birləşmiş Krallığın Vergi və Gömrük Xidmətinə müvafiq səlahiyyətlər «Maliyyə tənzimlənməsi haqqında» Qanunla verilib.

Fransa hökuməti ölkədə vergilərin daha da artırılması siyasətini dayandırmalı, əvəzində dövlət xərclərinin azaldılması imkanlarına xüsusi diqqət yetirməlidir.

Avropa Komissiyasının sədr müavini və maliyyə məsələləri üzrə Avropa komissarı Olli Ren bildirdi ki, Fransada vergi dərəcələri real hədlərə yaxınlaşıb və artıq «kritik nöqtədədir». Vergilərin yeni artımı ölkədə iqtisadi inkişafı dayandıra və işsizliyi artırır. O qeyd edib ki, əgər Fransa hökuməti ölkədə maliyyə

həcminə nisbəti 44,2% təşkil edirdi ki, bu da Avropa ölkələri arasında üçüncü böyük göstəricidir.

Avropa Komissiyasının sədr müavini bu bəyanatına səbəb Fransa hökumətinin 2014-ci ildə bir sıra vergi güzəştlərinin ləğvi və yeni ekoloji verginin tətbiqinə dair planlarını açıqlaması olub. Bu tədbirlər ölkə büdcəsinə ümumilikdə hər il 6 milyard avro gəlir gətirməlidir.

Beynəlxalq Valyuta Fondunun (BVF) ekspertləri dərc etdikləri son xüsusi hesabatda bildirdilər ki, Fransa iqtisadiyyatını bərpa edə biləcək əsas siya-

nin vergilərin artımından asılılığının, sosial təminat sahəsində səmərəsiz dövlət xərclərinin səviyyəsinin azaldılması və yerli hakimiyyət orqanlarının maliyyəyəşdirilməsində səmərəli balansın yaradılmasıdır.

Ekspertlər hesab edir ki, vergilərin hazırkı səviyyədən bir qədər də artırılması birmənalı olaraq iş yerlərinin ixtisarına və iqtisadi inkişaf tempinin aşağı düşməsinə gətirə bilər. Hesabatda iqtisadiyyatın istehsal sektorunda fərdi vergitutmanın azaldılmasının vacibliyi qeyd olunub. Bu addım bazarda rəqabət

Fransaya vergilərin artırılması siyasətini dayandırmaq tövsiyə edilib

yə vəziyyətini yaxşılaşdırmaq niyyətindədirsə, o zaman dövlət xərclərinin həcmi aşağı salınmasına diqqət yetirməli və dövlət büdcəsinin vergi yığımlarından bu qədər əhəmiyyətli asılılığını azaltmalıdır.

Hazırda Fransada büdcə gəlirlərinin ümumi milli məhsulun

sət vergi yükünün daha da artırılması yox, səmərəsiz dövlət xərclərinin azaldılması olmalıdır.

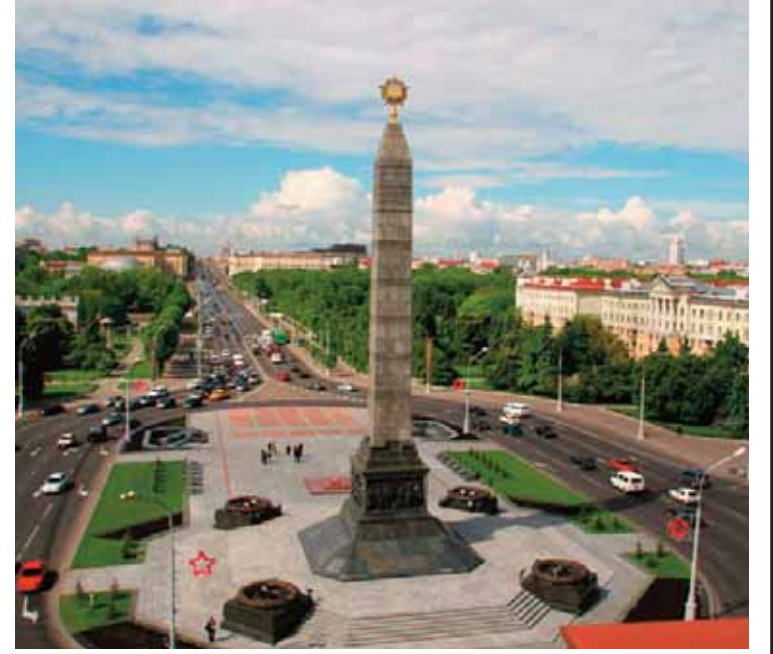
Fransada mövcud olan korporativ və fərdi vergitutma səviyyəsi Avropa ölkələri arasında ən yüksək göstəricilərdən biridir. Hökumətin qarşısında duran əsas vəzifə dövlət büdcəsi-

qabiliyyətini artırma və ölkədə iqtisadi fəallığı stimullaşdırma birləşdir.

BVF ekspertlərinin hesabatı Fransa prezidenti Fransua Ollanın hökumətinin vergi dərəcələrinin artırılmasından imtina etməyəcəyi barədə bəyanatından sonra dərc edilib.

Belarusda ƏDV-nin artırılması birmənalı qarşılanmayıb

2014-cü ildən Belarusda əlavə dəyər vergisinin dərəcəsi 20%-dən 22%-dək artırılmış, mənfəət vergisinin dərəcəsi isə 18%-dən 12%-dək azaldılmışdır. Ölkənin işgüzar dairələri ƏDV-nin artırılmasının gözlənilən mənfəət nəticələri barədə hökumətə müraziət ediblər. Biznes birliklərinin nümayəndələri Belarusun baş naziri, maliyyə naziri, eləcə də vergilər və yığım nazirinin ünvanladığı məktubda öz müqəddərlərini sət ifadə ediblər.

Məktub müəllifləri xatırladıblar ki, Vergi Məcəlləsinə dəyişikliklər edilməsi barədə qanun layihəsi hazırkı vergi qanunvericiliyinə mühüm dəyişiklikləri nəzərdə tutur. «Büdcə kəsinin bağlanması məqsədilə vergi daxilolmalarının artırılması üçün tələb olunan üsullardan biri vergi dərəcələrinin dəyişdirilməsidir. Hazırkı halda ƏDV dərəcəsinin artımı büdcə gəlirlərlə bağlı mənfəət məqamları kompensasiya etməyə, həmçinin idxalı məhdudlaşdırmağa və sifir dərəcə tətbiq olunan ixracatı stimullaşdırmağa yönəlib», - məktubda qeyd edilir.

Biznes nümayəndələri bildirirlər ki, ƏDV-nin artımı idxal olunan istehlak məhsullarının qiymətinin bahalaşmasına gətirməklə yanaşı, həm də investisiya idxalının qiymətinin qalxmasına səbəb olacaq: «ƏDV-nin artırılması mütləq qaydada istehlak məhsullarının idxalının azalmasına təsir göstərəcək. Belarus sənaye məhsullarının ümumi payında investisiya idxalı əvvəlki kimi böyük pay tutur».

Son 20 il ərzində Belarusda ƏDV-nin baza dərəcəsi 28%-dən 18%-ə qədər aşağı düşüb.

İşgüzar dairələr hesab edir ki, ƏDV dərəcəsinin yüksəlməsi mütləq qaydada inflyasiyanın artımına gətirib çıxaracaq. «Aydındır ki, ƏDV Belarus büdcəsinin ən sabit daxilolmalarını təmin edir. Lakin ƏDV-nin artımı son istehlakçının üzərinə yüklənir və bu, pərakəndə satış qiymətlərinin artımına aparır», - məktubda bildirilir.

İşgüzar dairələrin mövqeyinə görə, hazırda ƏDV-nin Belarusda qüvvədə olan dərəcəsi (20%) vahid iqtisadi məkanın digər ölkələri ilə müqayisədə (Qazaxıstanda- 12%, Rusiyada- 18%) belə yüksəkdir. Ölkədəki orta əməkhaqqı məbləği isə Gömrük İttifaqı ölkələri arasında ən aşağıdır.

«ƏDV dərəcəsinin artımı ilk növbədə sadələşdirilmiş vergitutma sistemini tətbiq edən təsərrüfat subyektlərində özünü göstərəcək. Həmin ödəyicilər mənfəət vergisi ödəmirlər, lakin ƏDV-nin 2%-lik artımı onların bir çoxunun müflisləşməsinə səbəb olacaq. Ümumi vergitutma sistemini tətbiq edən və mənfəət vergisi ödəyən müəs-

sislər hələ bu mənfəəti qazanmaldırlar. Əgər biz biznesin aparılması şərtlərinə görə ilk 30 aparıcı dövlət sırasına daxil olmaq istəyiriksə, onda ölkə iqtisadiyyatına vergi yükü təcridən azaldılmalıdır», - biznes dairələrində belə hesab edirlər.

Qeyd edək ki, Belarusda ƏDV dərəcəsinin artırılması 2014-ci ildə büdcəyə əlavə daxilolmaların cəlb edilməsi üzrə təkliflər çərçivəsində hazırlanıb. Hökumətin qiymətləndirmələrinə görə, vergi dərəcələrinə yenidən baxılması bir sıra nəticələrə gətirib çıxaracaq. Məsələn, mənfəət vergisinin dərəcəsinin azaldılması ixracatçıların (malların ixracı zamanı ƏDV-ni sifir dərəcə ilə tətbiq edənlər) vergi yükünü azaldacaq. Eyni zamanda, ƏDV dərəcəsinin artırılması idxala, o cümlədən istehlak idxalına vergi yükünü artıracaq. Qeyd etmək lazımdır ki, Vergi Məcəlləsinə dəyişikliklər haqqında qanun layihəsinin hazırlanması prosesi biznes assosiasiyalarının nümayəndələrinin iştirakı olmadan keçirilib.

Filippində vergi güzəştləri məhdudlaşdırılacaq

Filippində xüsusi vergi güzəştlərini innovasiya sahələrinə yönəltmək və beş illik müddətlə məhdudlaşdırmaq qərara alınıb.

Daxili gəlirlər üzrə Milli Büronun başçısı Kim Henares rəsmi bəyanatında bildirib ki, hazırda qüvvədə olan vergi rejimi iri müəssisələr üçün çoxlu sayda vergi güzəştləri təsbit edib. Onun fikrincə, bu cür güzəştlər, əslində, yalnız xüsusi innovasiya

və ixracatçı istehsal sahələrinə verilməlidir. Büro rəhbəri diqqəti buna cəlb edib ki, prioritet vergi rejimi əksər hallarda beynəlxalq korporasiyalara verilib. Bu isə milli iqtisadiyyata heç bir real fayda verməyərək yalnız xarici investitorların mənfəətlərinin artmasına səbəb olur.

K.Henares xüsusi vergi rejiminin, ilk növbədə, istehsal sahələrinin və ya iqtisadiyyatın yeni seqmentinin inkişaf etdiril-

məsi məqsədilə açılmış yeni müəssisələrə verilməsini tövsiyə edib. O, həmçinin, bu rejimin 5 illik müddətlə məhdudlaşdırılmasını da vacib hesab edir.

Onun fikrincə, bu qərar dövlət büdcəsinin məruz qaldığı lüzumsuz itkilərin aradan qaldırılmasını, texnoloji və innovasiya proseslərinin inkişafını, eləcə də milli iqtisadiyyatın rəqabət qabiliyyətinin yüksəlişini təmin edəcək.

krossvord

Yuxarıdan aşağı:

1. Anadolu xalq inancında dəyişən xarakterli insan;
2. Monqol imperiyasının dövlət xadimi, hərbi rəhbər. Çingiz xanın oğlu;
3. Fransanın şimalında çay;
4. Göytəpə şəhərinin əvvəlki adı;
5. Naxçıvan MR-in Ordubad rayonunda kənd;
6. Yeni Zelandiyada vulkan;
7. Türkiyənin Van gölündə ən böyük ada;
8. Milli simli musiqi aləti;
9. Fransanın şimalında çay, böyük nəqliyyat qovşağı;
10. Nadir mineral. Maqnezium, dəmir və alüminium hidroksilikatı;
11. Ukraynada şəhər;
12. ABŞ-in 37-ci prezidentinin adı;
13. Kişi adı;
14. Yunan filosofu, təbib;
15. Tennis oynamaq üçün meydança;
16. Ərəb xilafəti dövründə vergi məmuru.

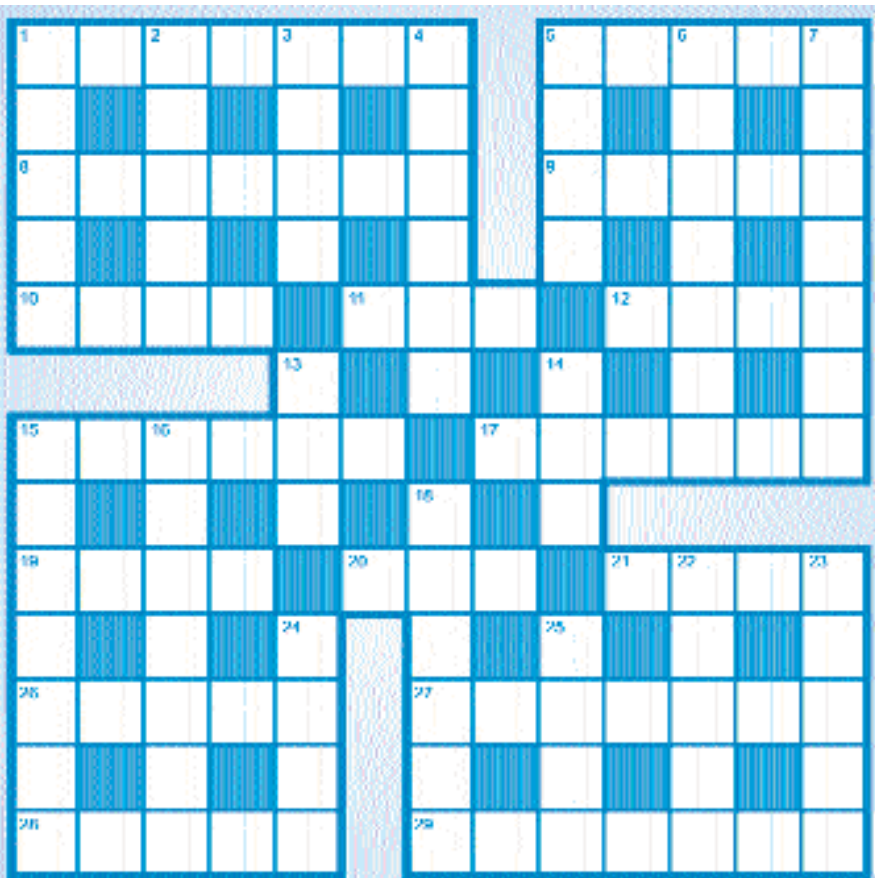
Soldan sağa:

1. Zərif quruluşlu malik boşbuynuzlular fəsiləsinin nümayəndəsi;
2. Türkiyədə şəhər. Osmanlı imperiyasının ilk paytaxtı olmuşdur;
3. İtalyan əsilli Avstriya bəstəkarı, dirijor və pedaqoq (1750-1825);
4. Diapozitiv;
5. Mənbəyini İsvetçiya ərazisində Alp dağlarından götürən Avropanın ən böyük və ən əhəmiyyətli çaylarından biri;
6. Göbələk növü olub, əsasən qida məhsulları üzərində yaranaraq çoxalır;
7. Yığıncaq, məclis (siyasi termin);
8. İlin ilk ayı;
9. Fransız rəssam, skulptor və qrafik. İmpressionizm cərəyanının əsas nümayəndələrindən biri (1841 - 1919);
10. Daha çox macərəlarla zəngin tarixi romanları ilə dünya oxucularının rəğbətini qazanmış fransız yazıçı (1802-1970). «Qraf Monte Kristo», «Üç müşkətör» kimi məşhur əsərləri dəfələrlə ekranlaşdırılmışdır;
11. Koreya istehsalı olan avtomobil markası;
12. «Bəxt üzüyü» filmində Söylü obrazını canlandırmış aktrisanın adı. Azərbaycanın xalq artisti;
13. Akvarium balığı cinsi;
14. Hərbi dəniz donanmasında rütbə;
15. Çernoqoriyada şəhər və hava limanı;
16. Qərbi Azərbaycanda dağ-iqlim və balneoloji kurort-şəhər.

Tərtib etdi: Rafael

Qazetimizin ötən nömrəsində getmiş krossvordun cavabları:

- Yuxarıdan aşağı:** 1. Alaşa; 2. Miass; 3. Lari; 4. Qibson (Mel); 5. Kama; 6. Kolibri; 7. Radames; 13. İbn; 14. Ney; 15. Drezden; 16. Kaufman (Angelika); 18. Çulpan; 22. Obama; 23. Daxma; 24. Trio; 25. Suma.
Soldan sağa: 1. Almalıq; 5. Kokor; 8. Anaerob; 9. Milad; 10. Ağsu; 11. Kox; 12. Abom; 15. Dekabr; 17. Helios; 19. Etuş (Vladimir); 20. Pud; 21. Bond; 26. Damar; 27. Plutarx; 28. Nanao; 29. Niaqara.

idman

Bakıda velosiped həvəskarlarının yürüşü keçirilmişdir

Dekabrın 29-da Bakıda Azərbaycan Velosiped İdmanı Federasiyası və Dənizkənarı Milli Park İdarəsinin təşkilatçılığı ilə 31 dekabr - Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü və Yeni il münasibətilə velosiped həvəskarları üçün yürüşü keçirilmişdir.

təbrik etmək üçün sən musiqi sədələri altında ikinəfərlik tandem velosipedlə finiş xəttinə gəlmələri paytaxt sakinləri tərəfindən maraqla qarşılanmışdır. Tədbir zamanı velosipedi olmayanlar federasiya tərəfindən velosipedlə təmin edilmiş, kiçik yaşlı uşaqlar üçün öyləncəli proq-

Project'in üzvləri də iştirak etmişlər. Velosiped idman növü üzrə Azərbaycan millisinin üzvü Elgün Əlizadə və Ülfət Nəzərova bildirmişlər ki, ölkə başçısı, Milli Olimpiya Komitəsinin prezidenti İlham Əliyevin idmana, o cümlədən velosiped idman növünün inkişafına göstər-

Velosipedlərinə Azərbaycanın dövlət bayrağı sancılmış 200-dək həvəskar velosipedçinin iştirak etdiyi yürüş Əl Oyunları İdman Sarayının yanından start götürmüş və Dənizkənarı Milli Parkdakı saat qülləsinin yanında başa çatmışdır. Şaxta baba və Qar qızın tədbir iştirakçılarını

ram təşkil olunmuş və onlara Yeni il hədiyyələri təqdim edilmişdir.

Yürüşdə köynəkləri üzərində 2015-ci ildə Bakıda keçiriləcək birinci Avropa Oyunlarının loqosu əks olunmuş Azərbaycanın ilk peşəkar velosiped komandası - «Synergy Baku Cycling

diyi diqqət və qayğı nəticəsində ənənəvi hal almış bu cür tədbirlər Azərbaycan idmanının bu növünə olan marağı artırmaqla yanaşı, sağlam həyat tərzini təbliğ edir. Onlar velosiped həvəskarlarını bu idman növü ilə daha fəal şəkildə məşğul olmağa çağırırlar.

2013-cü ildə Azərbaycan güləşçilərinin nailiyyətləri

Yola saldıığımız 2013-cü il Azərbaycan Güləş Federasiyası üçün növbəti uğurlu illərdən biri olub. Güləş üzrə yığma komandalarımız iştirak etdikləri beynəlxalq turnir və çempionatlarda yüksək nailiyyətlər əldə ediblər.

Azərbaycan güləşçiləri 2013-cü ildə iştirak etdikləri rəsmi beynəlxalq yarışlarda 17 qızıl, 15 gümüş, 38 bürünc - cəmi 70 medal qazanıblar. Bunların 27-si yeniyetmə güləşçilərin payına düşür. Onlar Avropa və dünya çempionatlarında 10 qızıl, 4 gümüş, 13 bürünc medal qazanaraq güləşimizin gələcəyinin etibarlı əllərdə olduğunu nümayiş etdiriblər. Gənc güləşçilərimiz də rəsmi yarışlarda uğurlu çıxış ediblər. Onlar Avropa və dünya çempionatında 5 qızıl, 5 gümüş, 14 bürünc medal qazanmaqla ötən ilki uğurlu nəticələrini davam

etdiriblər. Böyüklərdən ibarət yığma komandamız isə 2-si qızıl, 6-sı gümüş, 11-i bürünc olmaqla 19 medal qazanıblar. Bundan başqa, yığma komandalarımız artıq ənənəyə çevrilən ümummilli lider Heydər Əliyevin xatirəsinə həsr olunmuş güləş üzrə Qızıl Qran Pri beynəlxalq turnirinin final mərhələsi də daxil olmaqla iştirak etdikləri digər beynəlxalq turnirlərdə 228 medal əldə ediblər. Bu medalların 75-nin öyər qızıl, 56-sı gümüş və 97-nin öyər isə bürünc olub.

Qeyd edək ki, 2014-cü il idmançılarımız üçün, böyük əhəmiyyət kəsb edən çox məsuliyyətli bir təqvim ilidir. Güləş qaydalarında və çəki dərəcələrində edilən son dəyişikliklərə uyğun hazırlaşmaq və qazınan nailiyyətləri daha da artırmaq bütün növ güləş komandalarımızın qarşısındakı ən əsas məqsəddir.

«Tour d'Azerbaidjan» ilin yarışı seçildi

Azərbaycan Respublikası Milli Olimpiya Komitəsinin rəsmi nəşri olan «Olimpə doğru» jurnalı və «Olimpiya dünyası» qəzetinin təşkilatçılığı ilə ilin yekunlarına həsr olunmuş səsvərmənin nəticələri açıqlanıb. Qaliblər Milli Olimpiya Komitəsinin inzibati binasında keçirilən tədbirdə mükafatlandırılıb.

2013-cü ilin may ayında Azərbaycan Velosiped İdmanı Federasiyasının təşkilatçılığı ilə keçirilmiş

ümummilli lider Heydər Əliyevin 90 illik yubileyinə həsr olunmuş çoxgünlük «Tour d'Azerbaidjan» veloyürüşü «İlin yarışı» nominasiyasında 1-ci yeri layiq görüldü. Azərbaycan Velosiped İdmanı Federasiyasına mükafatı Milli Olimpiya Komitəsinin vitse-prezidenti Xəzər İsayev təqdim edib. MOK rəsmisi «Tour d'Azerbaidjan» veloyürüşünün Azərbaycanın idman həyatında xüsusi yer tutduğunu bildirib və AVİF-ə gələcək fəaliyyətində uğurlar arzulayıb.

Maraqlı faktlar

- ➔ B. e.ə. 3-cü minillikdə Mesopatamiyada Yeni il bənzər bayramın keçirilməsi haqqında tarixi məlumatlar var.
- ➔ Şam ağacını bəzəmək ənənəsi ilk dəfə orta əsrlərdə müasir Almaniyanın ərazisində yaranıb.
- ➔ İlk dəfə Şaxta baba 1840-cı ildə Odoyevskinin «İrinəy babanın nağılları»nın personajı kimi xatırlanıb. «Şaxta daşıyıcısı»nın kökləri isə slavyan mifologiyasından gəlir.
- ➔ Qar qız və Şaxta baba cütünü sovet dövründə yaranıb. 1937-ci ildə ilk dəfə Qar qızın və Şaxta babanın dueti baş tutdu və həmin il tarix üçün uğursuz oldu.
- ➔ Yeni ildə fişəng partlatmaq adəti Asiyadan gəlir. Bunun mənası odur ki, fişəng nə qədər rəngarəng və yüksək səslə olsa, pis ruhlar bir o qədər qorxurlar.
- ➔ Santa Klausun marallarının adı Deşer, Dener,

Preşer, Viksen, Komet, Donner, Blitsendir. Şimali Amerikada sürünün başçısı qırmızı burunlu Rudolfdur.

- ➔ Ceyms Beluşi aktyor karyerasına başlamazdan öncə Santa Klaus rolunda çalışıb və hədiyyə payladığı zaman polis tərəfindən saxlanılıb. Sürücülük vəsiqəsi olmadığı üçün Santa Klausun qollarına uşaqların gözü qarşısında qandal taxılıb.
- ➔ Yaponiyada Yeni il ərəfəsində dırmıq əldə etmək ənənə halını alıb. Bu, daha böyük xoşbəxtlik əldə etmək mənasına gəlir.
- ➔ Kambocada Şaxta baba əvəzinə İsti baba personajı məşhurdur.
- ➔ Şüşədən ilk şam ağacı oyuncaqlarının düzəldilməsinə 19-cu əsrin ortalarında İsveçdə başlanılıb.
- ➔ Milad bayramı açıqçası ilk dəfə 1843-cü ildə İngiltərədə buraxılıb.

Bayram rekordları

Dünyanın ən bahalı yolkası İtaliyadadır. Hər il İtaliyada Gubbio şəhərciyinin sakinləri Mount Ingino dağının bir yamacını bəzəyirlər və ona şam ağacı forması verirlər. Bu yeni illuminasiyasını 12 milə yaxın elektrik naqilləri, minlərlə lampa təşkil edir. Gubbionun sakinləri möhtəşəm Yeni il ağacı ilə fəxr edirlər.

Ən böyük Yeni il hədiyyəsi ABŞ-dəki möhtəşəm Azadlıq abidəsi hesab edilir. Hər il ABŞ-a məhz bu heykəle tamaşa etmək üçün milyonlarla turist gəlir. Bu böyük yaşıl hədiyyə (heykəlin ilkin rəngi yaşıl olmayıb) bir çox nəsillər üçün ümid təcəssümü olub və olmaqdadır.

Qeyd edək ki, Azadlıq heykəlini ABŞ-a 1886-cı ildə Fransa hədiyyə edib, Ellis adasında yerləşir.

Ən bahalı bəzəkler. 2002-ci ildə Tokioda zərgərlik butikinin sahibi Yeni il yolkasını 80-dən çox zinət əşyası ilə bəzəmişdi. Bu zinət əşyalarının ümumi dəyəri 10,8 milyon dollar idi.

Ən böyük kolleksiya. Kanadalı Jean-Guy Laquerreyə məxsus olan Santa Klausların kolleksiyası Milad personajlarının bütün perəstişkarlarını təsirləndir-

rə bilər. Kolleksiya sahibi Santaya aidiyyəti olan hər şeyi çox sevir. O, öz kolleksiyasının bir çox nüsxələrini xarici ölkələrdən gətirib. Burada oyuncaqlar, heykəlciklər və Santanın rəsmi əks olunmuş sancaqlar var.

Ən çox satılan Milad musiqi albomu məşhur estrada ifaçısı Bing Crosbynin 'WhiteChristmas' albomu olmuşdur. Albom 1940-cı illərdə məşhur idi. Bütün dünyada albomun 50 milyondan çox nüsxəsi satılıb. Bu albomdan mahnıları hər yerdə eşitmək olar: ticarət mərkəzlərində, kilsə xorlarında, radiostansiyalarda və hətta musiqi açıqcalarında.

Santa Klausların ən böyük yığıncağı 2007-ci ildə Şimali İrlandiyada təşkil olunub. Paradda 13000-ə yaxın Santa Klaus iştirak edib. Bu rekordu bir il sonra Portuqaliyanın Porto şəhərində keçirilən parad təzələyib: orada 14000 Santa Klaus şəhər küçələrinə çıxaraq xeyriyyəçilik məqsədi ilə pul toplayıblar.

Ən böyük süni şam ağacı Meksikada - Mexiko Siti-də quraşdırılıb. Milad möcüzəsi sayılan bu ağacın hündürlüyü 110 metrdir.

Macarıstanda yeni il axşamı milli paltar geymiş cavanlar küçələrə çıxıb musiqi çala-çala gəzməyə başlayırlar. Dəstəbaşı tənənəli surətdə elan edir ki, köhnə ili «dəfn» eləyib yenisini qarşıladığımız üçün hamı yeyib-içib şənəlməlidir. Küçələri gəzən cavanlar hansı evin qabağında dayan-salar, ev sahibi mütləq onları ləzzətli yeməklərə və şərbəbə qonaq etməlidir. Macarlar yeni il süfrəsinə qaz, ördək, toyuq xörəkləri qoymazlar. Guya yeni ildə quş eti yeyənin səadətini uçub gedə bilər. Subay qızlar bu adətə daha çox riayət edirlər ki, yeni ildə bəxtləri açılsın, ərə gedə bilsinlər.

Bolqarıstanda yeni il axşamı uşaqlara alabəzək hədiyyələr və şirni bağışlamaq dəbdədir. Bununla bağlıdır ki, guya yeni il axşamı kim çox uşaq sevdirsə, təzə ildə onun o qədər fərəhli günləri olacaq. Bu ölkədə daha bir adət illərdən bəri davam edir. Saat 12-ni vuranda bütün mənzillərdə işıqları söndürürlər. Uç dəqiqə davam edən qaranlıqda hamı bir-birini öpməlidir.

Yunanıstanın bəzi əyalətlərində yeni il yanvarın 3-də qarşılayırlar. Həmin gün kişilərə aid olan bütün hüquq və ixtiyar qadınlara verilir. Qadınlar qoyun və ya donuz kəşib təmizləyir, oxuya-oxuya gəzintiyə çıxırlar. Kişilər isə ev təsərrüfatı ilə məşğul olurlar: ev süpürür, qab-qacaq yuyur, uşaqlara baxır və özlərinə təskinlik verir ki, eybi yoxdur, bu vəziyyət cəmi bir-cəmi günüdür.

Almaniyada bayram axşamı gələnin ilin bütün aylarında havanın necə olacağı haqqında proqnoz verirlər. On-

İtaliyada il təhvil olanda küçələrdə adamlar çox ehtiyatlı davranmalıdırlar. Çünki italyanlar yeni il axşamı lazımsız, köhnə əşyaları, hətta mebelləri belə pəncərələrdən küçəyə tullayırlar.

Vyetnamda Yeni il yanvarın axırında, bəzən də fevralın əvvəlində qarşılayırlar. Bu zaman orada bahar havası olur. Yeni il süfrəsinə toplaşan qonaqlar əllərində çiçək dəstələri tuturlar. Vyetnamlılar yeni il axşamı əziz adamlarına çiçək açmış ərək ağacının budaqlarından düzəldilmiş çəlləng bağışlayırlar.

Ruminiyada yeni il süfrəsi üçün içərişi sürprizlərlə dolu kökə bişirmək dəbdir. Yağlı kökənin içərisinə, adətən, pul, gümüş üzük, acı istiot qoyurlar. Yemək vaxtına kimin bəxtinə nə çıxdı-çıxdı. İnanca görə, bəxtinə istiot çıxan adam il boyu ehtiyatla dolanmalıdır ki, acı günlər ondan uzaq olsun. Kökəsinə pul və üzük çıxanları isə xoşbəxtlik gözləyir.

Yaponiyada ilin son günündə «Oshogatsu» festivalı keçirilir. Evlər təmizlənilir və müqəddəs sayılan əşyaların köməyi ilə oradakı pis ruhlar qovulur.

Dekabrın 31-də insanlar dileklərini taxta lövhələrə yazaraq həyətlərindəki iplərdən asırlar. Bu adət Yeni il dileyinin çin olacağı inancından gəlir.

Yeni il adətləri

lar Yeni ilin ayları timsalında on iki ədəd baş soğan götürüb alt hissəsini kəsir və ora duz səpərək süfrəyə düzür. Saat 12-ni vuran kimi soğanlara baxırlar. Hansı soğan duzu udubsa, onun təmsil etdiyi ayın yağmurlu, qalan ayların isə quraqlıq keçəcəyini güman edirlər.

Kubada yeni il axşamında iri çəlləklərə su doldurub pəncərələrə qoyurlar. Saat 12-ni vuranda köhnə ilə yaxşı yol diləmək məqsədilə suyu küçəyə boşaldırırlar. Bu ölkədə yeni il axşamı hamının süfrəsinə mütləq üzüm olmalıdır. Hər kəs il təhvil olunanda on iki gile üzüm yeməlidir. Bu o deməkdir ki, ilin on iki ayında həyat üzüm kimi şirin olacaq.

Şotlandiyada ənənəvi yeni il festivalı olan «Hagmonay» hələ də önəmini qoruyur. Bu özel gecədə insanlar məşəl yandıraraq pis ruhları qovmaq üçün əllərində alovla gəzir. Yeni il gecəsi evin bütün qapı və pəncərələri açıq qoyulur. İnanclara görə, «Cwn Annwn» adlı qara it əvvəlki ilə aid hər şeyi özü ilə aparır.

Şotlandlar bayram gecəsi edilən evlənmə təklifinin uğursuzluq bəxş edəcəyinə, yeni ildə evə ilk girən şəxs isə özü ilə uğur və ya kədər gətirəcəyinə inanırlar. Əgər ev adamın saçları qara, əli hədiyyəli olarsa, ev sahibləri onları qarşıda çox yaxşı il gözlədiyinə inanırlar.

«Vergilər» qəzetinə 2014-cü il üçün abunə kampaniyası davam edir

ELAN

Azərbaycanın bütün şəhər və rayonlarında «Vergilər» qəzetinin illik abunə haqqı (çatdırılma xərcləri daxil olmaqla) **20 manat 80 qəpik** təşkil edir. Qəzetimizə abunə yazılmaq üçün abunə haqqını redaksiyamızın aşağıda göstərilən bank hesabına köçürməyiniz xahiş olunur.

VÖEN: 1300327481; H/h AZ46ATAZ01200012258000138090; «Atabank» ASC; Kod:507581
VÖEN: 9900006651; M/h: AZ50NABZ0135010000000032944; SWIFT: BIK ATAZAZ22